

**АПУ ДЭЙРИ ХЯЗГААРЛАГДМАЛ ХАРИУЦЛАГАТАЙ КОМПАНИЙН
2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

ХЯНАСАН:

НИЙСЛЭЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ГАЗРЫН

МЭРГЭЖИЛТЭН

Ж.БАТЗОЛБОО

ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ГАРГАСАН:

АПУ ДЭЙРИ ХХК – ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

Г.БАЯРМАГНАЙ

ХАБЭА-н ИНЖЕНЕР

Т.ӨЛЗИЙЖАРГАЛ

2024 он

АГУУЛГА

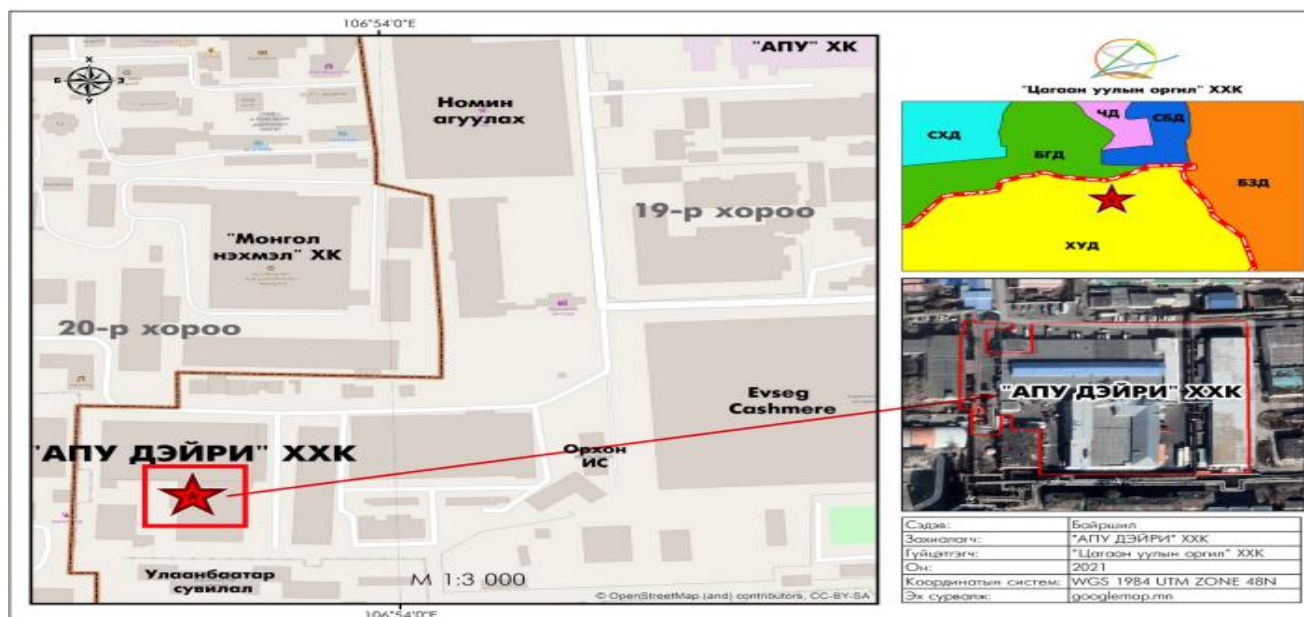
НЭГ. АПУ ДЭЙРИ ХХК-ИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	3
1.1 Төслийн товч танилцуулга.....	3
1.2 Үйлдвэрийн бүтэц, зохион байгуулалт.....	4
1.3 Үйлдвэрийн хүчин чадал.....	5-6
1.4 Техник, тоног төхөөрөмж.....	7
ХОЁР. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТОГТОЛЦООНЫ ТАНИЛЦУУЛГА.....	8
ГУРАВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД ТУСГАГДСАН АЖЛУУД.....	9
3.1 Сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	9-11
3.2 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө.....	12
3.3 Удирдлага зохион байгуулалтын менежментийн төлөвлөгөө.....	13
3.4 Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө.....	14
3.5 Байгаль орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр.....	15-19
3.6 Байгаль орчны менежментийн зардлын гүйцэтгэл.....	20
ДӨРӨВ. 2024 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	21
4.1 Удирдлага, зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт.....	21-22
4.2 Түүх, соёлын өвийг хамгаалах хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	23
4.3 Сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	24-28
4.4 Химийн бодисын эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт.....	29-32
4.5 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт.....	33-34
ТАВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ГҮЙЦЭТГЭХЭД ЗАРЦУУЛСАН ЗАДАРГАА.....	35-38
ЗУРГАА. ДҮГНЭЛТ.....	39
ЗУРГАА. ХАВСРАЛТУУД.....	40-59

НЭГ. АПУ ДЭЙРИ ХХК – ИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Төслийн товч танилцуулга

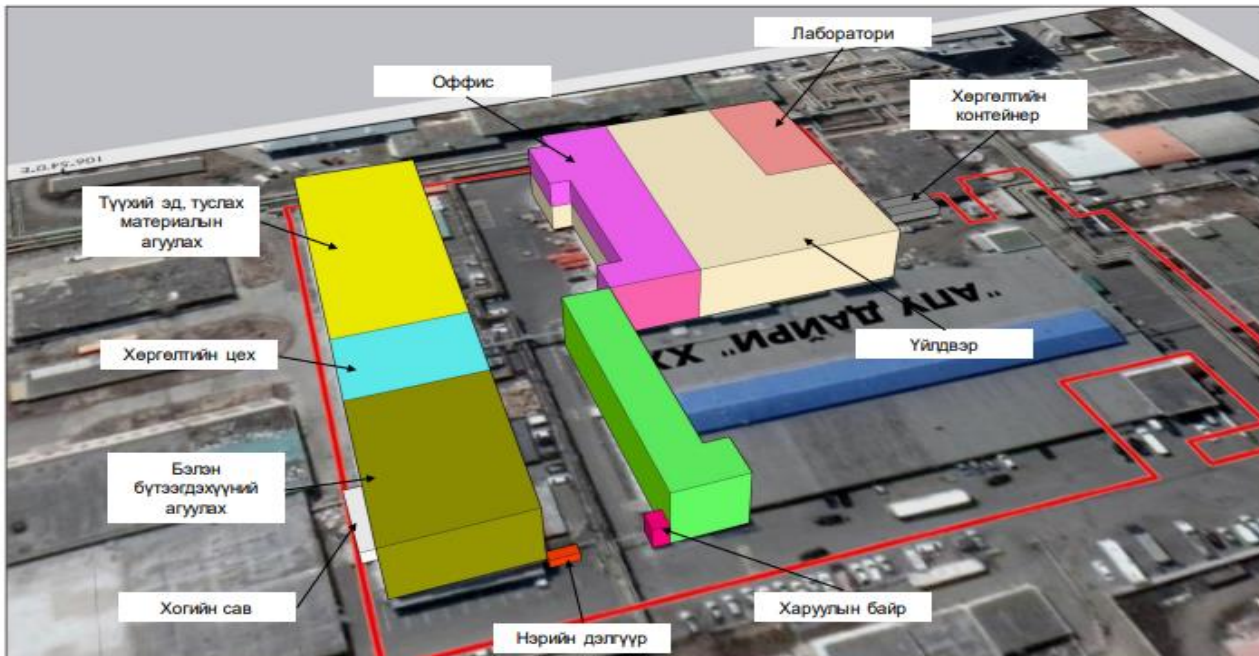
Төслийн нэр:	“Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний үйлдвэр-ЭКО ДЭЙРИ” төсөл
Төсөл хэрэгжүүлэгч:	“АПУ ДЭЙРИ” ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар:	9011695053
Регистрийн дугаар:	6229654
Холбоо барих дугаар:	88036838, 99242686
Компанийн үйл ажиллагааны чиглэл:	- Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл - Жүүс, ундаа үйлдвэрлэл - Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, жүүсний бөөний болон жижиглэнгийн худалдаа - Гадаад худалдаа
Төслийн байршил:	Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 19-р хороо (шинээр) Номин агуулах худалдааны төвийн урд, Улаанбаатар сувиллын чанх хойно өөрийн эзэмшлийн газар
Төслийн ач холбогдол:	Хэрэглэгчдэд эрүүл зөв хоололтод чиглэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, үйлдвэрлэлийн хүчин чадал, бүтээгдэхүүний нэр төрлийг байнга нэмэгдүүлж ирснээр дотоодын зах зээлд тэргүүлэгчдийн нэг болтлоо өсөн дэвшиж, импортын бүтээгдэхүүнмйг орлох, дотоодын зах зээлийг бүтээгдэхүүнээр хангах чиглэлээр гарсан Монгол Улсын бодлого, холбогдох хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд ихээхэн үүрэг гүйцэтгэж, тодорхой хэмжээний хувь нэмэр оруулж байгаа чухал ач холбогдолтой.
Үйлдвэрлэлийн хүчин чадал, тоног төхөөрөмж:	Жилд 45 сая литр сүү үйлдвэрлэх, 150тн бүтээгдэхүүн боловсруулах
	Герман улсын GEA брэндийн тоног төхөөрөмж бүхий боловсруулах хэсэг, Швед улсын Tetrapak, Ecolan Савлах шугам, японы улсын Elopak, EHEDG бүрэн автомат тоног төхөөрөмж
Ажиллах хоног:	365 хоног
Ажиллах хүчин:	49 төрлийн ажлын байранд 452 ажилтантай
Уур, дулаан хангамж:	“ДЦС-3” ТӨХК
Цахилгаан хангамж:	
Цэвэр усан хангамж:	Төвийн шугамд холбогдсон. УСУГ-тай гэрээгээр хамтран ажилладаг.
Хаягдал ус:	
Хөргөлтийн төхөөрөмж:	R-404A, R-134a
Аюултай хог хаягдал	Химийн аюултай хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах үйл ажиллагаа эрхлэх түр зөвшөөрөл бүхий “Түмэн Эгшиг” ХХК-тай гэрээтэй.
Хог хаягдал:	Дахивар хог хаягдлыг хаягдал дахин боловсруулах үйлдвэрүүдэд борлуулах, хадгалах, энгийн хаягдлыг нийслэлийн заасан хогийн цэгт хаях, тээвэрлэх үүрэг хүлээсэн “Эко орчин” ХХК-тай гэрээтэй.

Зураг 1. Үйлдвэрийн байршил

1.2 Үйлдвэрийн бүтэц, зохион байгуулалт:

АПУ ДЭЙРИ ХХК-н 3 блок барилга бүхий оффис, үйлдвэр, лаборатори, түүхий эд, туслах материалын агуулах, аммиак хөргөлтийн цех гэсэн үндсэн хэсгүүдтэй бөгөөд гадна хөргүүртэй контейнер 9ш, харуулын байр, нэрийн барааны дэлгүүртэй.

Зураг 2. Үйлдвэрийн зохион байгуулалтын бүдүүвч зураг

1.3 Үйлдвэрийн хүчин чадал

Үйлдвэрийн нийт талбайн хэмжээ: 5347.9м² талбайтай

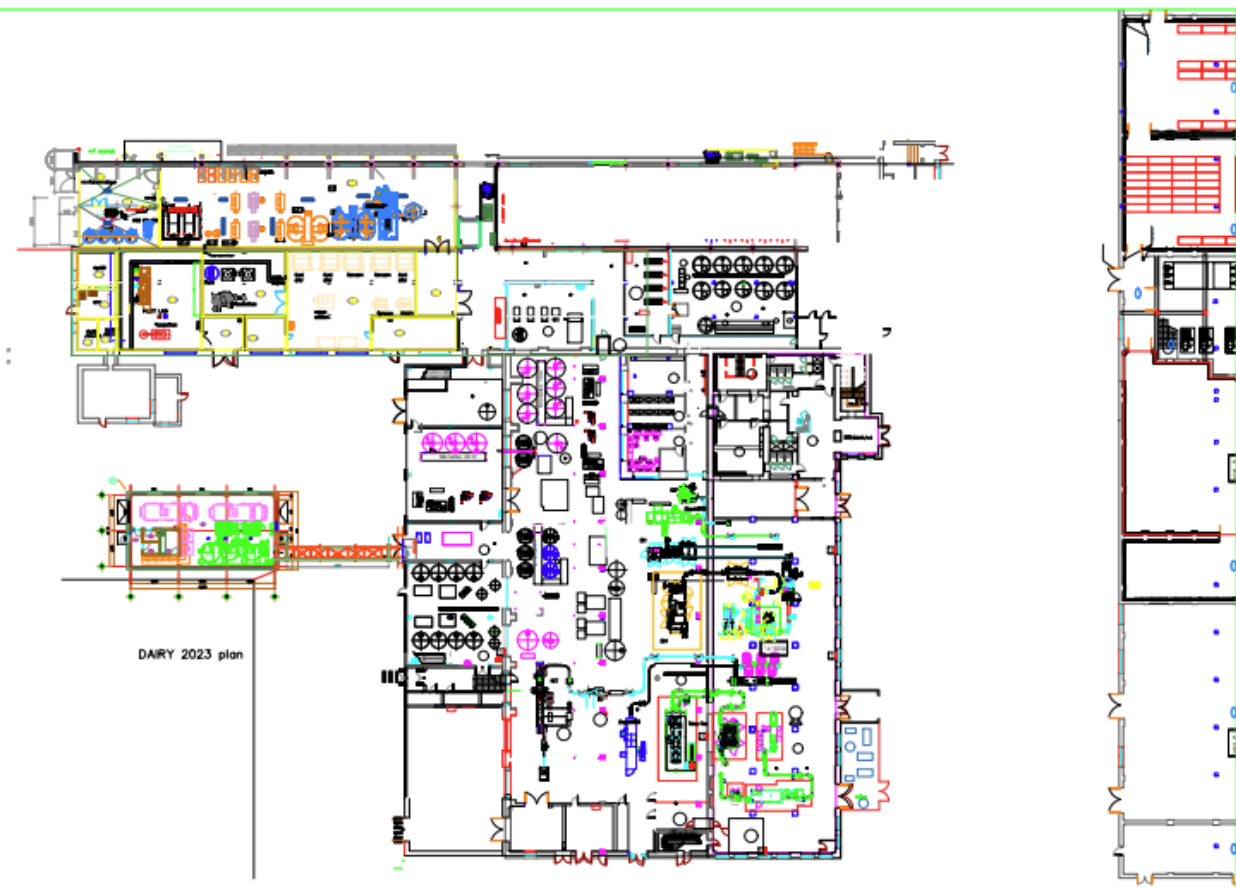
Үйлдвэрлэлийн хүчин чадал: Хоногт 50-70 тонн үнээний түүхий сүү хүлээн авах хүчин чадалтай.

Тетрапак савлах машин цагт 7000-8000 литр бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх хүчин чадалтай

Элопак-6 савлах машин цагт 5000-6000 литр бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх хүчин чадалтай

Үйлдвэрийн тоног төхөөрөмж: Герман улсын GEA брэндийн тоног төхөөрөмж тоноглогдсон Швед улсын Tetra Pak, Ecolan савлах шугам, Япон улсын Elopak буюу Европын холбооны сүү боловсруулах үйлдвэрийн стандартын дагуу баригдсан бүрэн автомат үйлдвэр юм.

Товч танилцуулга: Сүүний үйлдвэр нь 2014 онд ашиглалтанд орж бие даасан үйлдвэр болсон юм. Үйлдвэрийг шинэчлэх ажлыг 2012 оноос шинэ сүүний үйлдвэрийн төслийг хэрэгжүүлэн Дэлхийд тэргүүлэгч Герман улсын GEA брэндийн тоног төхөөрөмж бүхий боловсруулах хэсэг болон Швед улсын Tetra Pak, Ecolan савлах шугам, Япон улсын Elopak буюу Европын холбооны сүү боловсруулах үйлдвэрийн стандартын дагуу баригдсан, бүрэн автомат тоног төхөөрөмж бүхий хамгийн сүүлийн үеийн дэвшилтэт үйлдвэрийг ашиглалтанд оруулсан. Нийтдээ 57 нэр төрлийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж хэрэглэгч олондоо хүргэн ажиллаж байна.

Зураг 3. Үйлдвэрийн барилга байгууламжийн план зураг

Зураг 4. Үйлдвэрийн байр

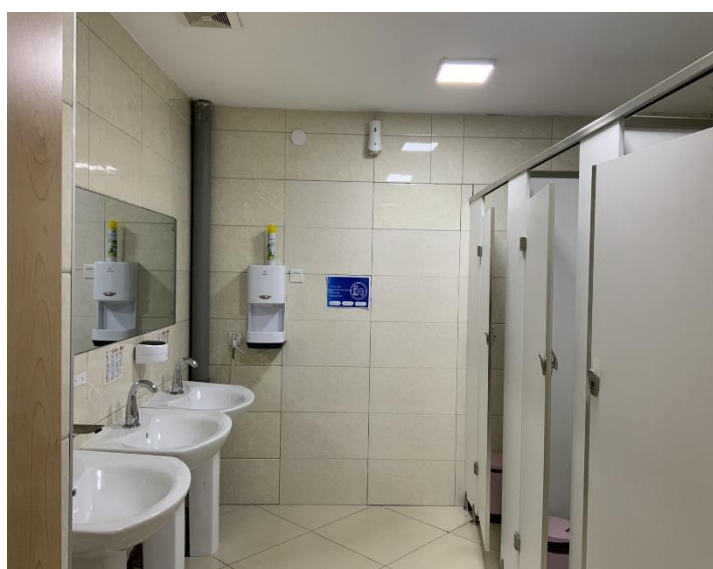
Зураг 5. Оффисын байр

Зураг 6. Ажилчдын цайны газар

Зураг 7. Агуулахын байр

Зураг 8. 00-ын өрөө

1.4 Техник, тоног төхөөрөмж

АПУ ДЭЙРИ ХХК-ийн сүүний үйлдвэрийн гол дамжлагууд нь Герман улсын GEA брэндийн тоног төхөөрөмж бүхий боловсруулах хэсэг болон Швед улсын Tetra Pak, Ecolean савлах шугам, Япон улсын Elorak буюу Европын холбооны сүү боловсруулах үйлдвэрийн стандартын дагуу баригдсан, бүрэн автомат тоног төхөөрөмж бүхий хамгийн сүүлийн үеийн дэвшилтэт үйлдвэр ба чанарын баталгаажуулалтын тусгай программ болох “QUALASS” чанарын хяналтын системийн дагуу гүйцэтгэдэг. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаандаа олон улсын ISO 22000:2018, ISO 9001:2015 цуврал стандартуудыг нэвтрүүлснээр үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа, тоног төхөөрөмж, түүхий эд материал, бэлэн бүтээгдэхүүний иж бүрэн хяналтын тогтолцоог шинээр мөрдөж, дотоодын хяналтыг тогтмол тавьж ажиллаж байна.

Зураг:9 Боловсруулах хэсгийн тоног төхөөрөмж

Зураг:10 Цагаан идээний хэсгийн тоног төхөөрөмж

Зураг:11 Тетрапак савлах машин

Зураг:12 Итгэмжлэгдсэн лаборатори

ХОЁР. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТОГТОЛЦООНЫ ТАНИЛЦУУЛГА

АПУ ДЭЙРИ ХХК-ийн бодлого, хэрэгжүүлж буй үйл ажиллагаанууд нь “Тогтвортой хөгжил”-ийн үндсэн суурь зарчим болох НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСАГ, БАЙГАЛЬ ОРЧИН тэнцвэртэй хөгжлийг ханган нийгэм, эдийн засаг, хүн баялагт үнэ цэн бүтээхэд чиглэн ажилладаг билээ. Байгаль орчин тогтвортой хөгжлийн стратеги нь АПУ ДЭЙРИ ХХК-ийн үйл ажиллагааны салшгүй нэг хэсэг ба бүхий л үйлдвэр үйл ажиллагааны туршид байгаль орчны сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, аюултай материал, ус, эрчим хүч болон бусад байгалийн нөөцийн хэрэглээг хэмнэх, үүсэх хог хаягдлын хэмжээг багасгах, хог хаягдлыг дахин боловсруулах, дахин ашиглах боломжийг нэмэгдүүлэх зэрэг зарчмуудыг баримтлан ажилласаар байна. Иймд 2023 оны тогтвортой хөгжлийн стратегийн хүрээнд “Илүү сайхан дэлхийг цогцлооё” уриан доор үйлдвэрлэл үйл ажиллагааны хүрээнд байгаль орчны менежментийг хэрэгжүүлэн ажиллалаа. 2023 онд байгаль орчны менежментийн тогтолцоог сайжруулах, хэрэгжүүлэлтийг нэмэгдүүлэх, хог хаягдлын менежментийг сайжруулах, ажлын байрны таатай орчин бүрдүүлэх зэрэг үндсэн зорилтын хүрээнд ажилласан билээ.

1. АПУ ДЭЙРИ ХХК-ийн Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, Эрүүл ахуй хариуцсан инженер нь компанийн байгаль орчин хариуцсан ажилтанаар хавсран гүйцэтгэн ажилладаг.

2. Хог хаягдлын менежментийн хүрээнд хог хаягдлын 3R стратегийг үйлдвэр нэгж хэсгүүдэд хэрэгжүүлэн хог хаягдлын цэгүүдийг 5S зарчмын дагуу сайжруулан хог хаягдлын ангилан хаялтыг нэмэгдүүлж байна. Түүнчлэн үйлдвэрлэлээс гарч буй бүх төрлийн хатуу хог хаягдлын хэмжээг бууруулах, ландфиллд хаягдах хаягдлыг багасгах, дахивар хог хаягдлаа эргүүлэн ашиглах, дахин боловсруулахад чиглэн ажиллаж нийт хог хаягдлын хэмжээгээ энэ үеийн өмнөх онтой харьцуулахад 30% -иар бууруулж дахин боловсруулах компаниудын түншлэлээ нэмэгдүүллээ. Тухайлбал аюултай болон химийн хорт бодисын сав баглаа боодлыг дахин боловсруулах үйлдвэр Түмэн Эгшиг ХХК болон Энгийн хатуу хог хаягдлыг Эко орчин ХХК-тай хаягдлуудаа тус тус нийлүүлсээр байна.

ГУРАВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД ТУСГАГДСАН АЖЛУУД

3.1 Сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Хүснэгт.1 Сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах ажлын төлөвлөгөө

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Нийт зардал, сая төг	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
Агаарын чанарын сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө					
1	Орчны тоосжилт үүсэх, Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнөөр тоосжилт үүсэж болзошгүй	Үйлдвэрийн гадна орчныг тохижуулах, зүлэгжүүлэх, тогтмол цэвэрлэж байх. Дулааны улиралуудад саарал усаар услах, дахин ашиглах цэвэрлэсэн усаар авто зогсоол болон бусад шороон зам талбайг услах	4-9 саруудад	-	Газрын тухай хууль, Хөрсний бохирдлын тухай хууль, MNS 5850:2019 (хөрсний чанар, хөрс бохирдуулах бодис элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ)
2	Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнөөр агаарт түгээмэл тархалттай бохирдуулагч бодис (CO, NOx, SO2) ялгарах	Түүхий эд болон эцсийн бүтээгдэхүүний тээвэрлэлтэнд ашиглах машинг жил бүрийн тогтмол техникийн үзлэг оношилгоонд оруулах, агаар бохирдуулсаны төлбөрийг төлөх	Жилд нэг удаа	2,0	“Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль”, MNS 4585:2016 (Агаарын чанар техникийн ерөнхий шаардлага)
Усны нөөцөд учруулж болзошгүй сөрөг нөлөөг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө					
3	Үйлдвэрийн хаягдал ус нь стандартын шаардлага хангасан байх	Үйлдвэрийн хаягдал усны чанарын шинжилгээ хяналтыг тогтмол хийлгэх. Өөрийн лабораторит сар бүр хийхээс гадна холбогдох итгэмжлэл бүхий лабораториор шинжилгээ хийлгэн, дүгнэлт гаргуулах	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан		“Усны тухай” хууль (хүрээлэн байгаа орчин усны чанар. Ариутгах татуургын сүлжээнд тавигдах ерөнхий шаардлага)-MNS 6561:2015 (хүрээлэн буй орчин, усны чанар хаягдал ус) MNS 4943: 2015, (Хүрээлэн буй орчин, ус ашиглалт, хамгаалалт техникийн шаардлага) MNS 6694:2017
4	Төслийн хүрээнд усны нөөц ашиглах, хомсдох	Үйлдвэрийн цех бүрийн усны хэрэглээг нарийвчлан тооцох, нэгж бүтээгдэхүүнд зарцуулагдах усны нормыг хамгийн боломжит бага хэмжээнд байлгах - Усны нөөцийг хэмнэх, дахин ашигласан усны хэмжээ, хэрэглээг нэмэгдүүлэх	Жилийн туршид	Сайжруулалтын багуудын нэмэлт урамшуулал	
5	Ус бохирдуулсны төлбөр төлөх	Үйлдвэр	Жилдээ 1 удаа	4,5	
Хөрсөн бүрхэвчид учруулж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө					
6	Үйлдвэрлэлийн болон ахуйн хатуу хог хаягдал ил задгай үүсэх, хаягдлыг зайлуулалгүй	Тусгай зөвшөөрөл бүхий байгууллагатай хатуу хог хаягдал шилжүүлэх устган зайлуулах гэрээ байгуулах, сунган		хог хаягдлын менежментийн	Хог хаягдлын тухай хууль, - MNS 5344:2003 - Хог хаягдлыг ангилан

	удааснаар хөрс бохирдох	ажиллах - хатуу хог хаягдлыг ангилан ялгах боломжтой шаардлага хангасан хогийн төв цэгийг сайжруулах - хог хаягдлыг тогтмол хугацаанд шилжүүлэх	Жилийн турш	төлөвлөгөөнд тусгагдсан	ялгаж хаях тухай журам -Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль
7	Хөрсөн бүрхэвч элэгдэх, эвдрэх, зөөгдөх	Үйлдвэрийн нийт ногоон байгууламж бүхий талбайг тордон арчлах, услах, Машин техникийг тогтоосон зам талбайгаар явуулах	Жилийн турш	тодорхойлох боломжгүй	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль
8	Орчны сөрөг нөлөөллийг бууруулах	Нийт эзэмшил талбайн 10%-иас доошгүй талбайг зүлэгжүүлэх	II, III улиралд	2,0	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль
Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө					
9	Сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх	“Тэрбум мод” төсөл: Ногоон соёлыг түгээх ажилчдын хашаанд мод тарих төслийн хүрээнд 300 м.кв талбайд мод тарин зүлэгжүүлэх	5-9 сар	3.0	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль
10		“Тунгалаг Туул” төсөл болон бусад олон нийтийн үйл ажиллагаа, аян арга хэмжээнд хамтран ажиллах:	6-9 сар	2,0	
Тодорхойлсон нийт төсөв:				13,5	

№	Хог хаягдлын ангилал	Ангилалд хамаарах	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Шилжүүлэх давтамж	Нийт зардал, сая төг	Баримтлах стандарт аргачлал
1.	Ахуйн буюу энгийн хог хаягдал	Доорх 3 ангилалд үл хамаарах бусад үйлдвэрээс гарах энгийн хог хаягдал	Үйлдвэрлэл үйл ажиллагаанаас гарч байгаа хог хаягдлыг бууруулах, дахин ашиглах, боловсруулах ажлыг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	Жилийн турш	Тухай бүрт	Гэрээнд заагдсан үнийн дүн	“Хог хаягдлын тухай хууль”, “Эрүүл ахуйн тухай хууль”-ийн 4.4.3,
2.	Аюултай хог хаягдал	Химийн хорт болон аюултай бодисын сав баглаа боодол, химийн бодисын үлдэгдэл, хаягдал зай	Аюултай хаягдлыг “Аюултай хог хаягдал тээвэрлэх, цуглуулах, хадгалах, дахин боловсруулах, устгах” тусгай эрх бүхий компанитай хамтран ажиллана	Жилийн турш	Сардаа 1 удаа	6.0	
3.	Хог хаягдлын сав	3R менежментийн дагуу ажлын байран дээр хог хаягдлыг ангилан ялгах	Компанийн хэмжээнд 3R менежментийн дагуу хогийн сав шинээр авч байршуулан ангилан ялгах, ажилтнуудад сургалт орох	Жилийн турш	-	4.0	
4.	Нийтийн их цэвэрлэгээ	Үйлдвэрийн эзэмшил талбайд ил задгай хаягдсан хогийг ангилан ялгаж, цэвэрлэх	Компанийн эзэмшил, ашиглалтад байгаа газар болон орчны 50 метр хүртэлх газрын хог хаягдлыг цэвэрлэх, зайлуулах, ногоон байгууламжийн арчилгааг хийх;	Улиралд 1 удаа	-	Үйл ажиллагааны зардлаар	“Эрүүл ахуйн тухай хууль”-ийн 4.4.3
5.	Шингэн хаягдал	Спирт болон пивоны шаар	Спиртийн шаар, пивоны шаар, хаягдлыг дахин боловсруулах, малын тэжээл бэлтгэн нийлүүлэх ажлын хүрээнд шингэн байдлаар малчид, фермерүүдэд тогтмол нийлүүлж байна.	Жилийн турш	Тодорхойлох боломжгүй	Гэрээнд заасан үнийн дүнгийн дагуу + үйл ажиллагааны зардал	
6.	Дахивар хог хаягдал	Хаягдал гялгар уут	Хаягдал гялгар уут дахин боловсруулах компанитай хамтран ажиллана.	Жилийн турш	Тодорхойлох боломжгүй	Гэрээнд заасан үнийн дүнгийн дагуу + үйл ажиллагааны зардал	
	Тодорхойлсон нийт төсөв:					10.0	

3.2. Хог хаягдалын менежментийн төлөвлөгөө

Төслийн үйл ажиллагааг хуулийн хүрээнд явуулах үүднээс ахуйн болон үйлдвэрийн гаралтай хатуу, шингэн, хог хаягдалыг байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө багатайгаар хэрхэн цуглуулж, ангилан, дахин ашиглах, зайлуулах арга хэмжээнүүдийг төлөвлөн хэрэгжүүлсэн.

Хүснэгт.2 Гарах хог хаягдлын ангилал

№	Хог хаягдалын төрөл		Жилд гарах хэмжээ	Зайлуулах арга хэмжээ
1.	Устгах дахин ашиглах боломжгүй хог хаягдал	Ангилан ялгах боломжгүй ахуйн хог хаягдал	65 тн	“Эко Орчин” ХХК
2.	Дахин ашиглах боломжтой энгийн хог хаягдал	Шуудай	500кг	“Эко Орчин” ХХК
3.		Хуванцар	600 кг	“Эко Орчин” ХХК
4.		Модон поддон	12 тн	“Эко Орчин” ХХК
5.		Гялгар уут	300кг	“Эко Орчин” ХХК
6.	Аюултай хог хаягдал	Шүлтийн шуудай	1.5тн	“Түмэн эгшиг” ХХК
7.		Химийн бодисын үлдэгдэл агуулсан эсвэл бохирдсон сав баглаа боодол, шингээгч, бохир алчуур, фильтрийн материал, ажилласан тос	1тн	

Хүснэгт.3 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

3.3 Удирдлага зохион байгуулалтын менежментийн төлөвлөгөө

Хүснэгт.4 Компанийн удирдлагын зүгээс хийж гүйцэтгэсэн ажлын үнэлгээ

№	Зохион байгуулах ажил	Авсан арга хэмжээ	Хийгдсэн хугацаа	Гарсан зардал, сая	Үнэлгээ	Хувь
1.	Хог хаягдлыг бууруулах багын ажиллагаа	Байгаль орчинд гаргаж байгаа химийн бодис, физик нөлөөлөл, хог хаягдалын хэмжээг бүртгэж тэдгээрийг багасгах, цэвэрлэх, төвлөрсөн цэгт цуглуулж ажилласан	2024	5.45	A	100%
2.	Стандарт хогийн цэг барих, ангилан ялгах	Хогийн цэгт хаалт хашлага хийж сайжруулах	2024	5.9	A	100%
3.	Хог хаягдалын гэрээг сунгуулах	“Эко Орчин” ХХК “Түмэн эгшиг” ХХК	2024.09.12	Гэрээнд заагдсан дүнгээр	A	100%
4.	Энергийн зарцуулалтыг бууруулах болон DROP C хөтөлбөр	Байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөллүүдийг хянан (ус ашиглалт, цахилгаан ашиглалт, хог хаягдал, дулаан ашиглалт г.м) жил бүр зорилт тавин ажиллаж сар бүр KPI-гийн үзүүлэлтэй бууруулан ажилласан	2024 он		A	100%
5.	Эзэмшил газрын ойр орчмын ногоон байгууламжийг нөхөн сэргээх, мод тарих, ургамалжуулах	2024 онд Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөн “Инчон” мөрөөдлийн цэцэрлэгт хүрээлэнд 300ш хайлаас мод тарив	2024.10.18	3.0	A	100%
6.	Аюул, эрсдэл өндөртэй ажлын байран дээрх ажилтнуудыг гэнэтийн ослын даатгалд хамруулах	Гэнэтийн ослын даатгалд 137 ажилтан хамруулав	2023.12.05-2024.12.05	12.33	A	100%
7.	Компанийн ойр орчмын гадна талбайд бүх нийтийн их цэвэрлэгээ зохион байгуулах	Улирал тутам компанийн ойр орчмын гадна талбайд бүх нийтийн цэвэрлэгээ, эмх цэгц тогтоох ажлуудыг хийж хэрэгжүүлсэн	2024 он	1.0	A	100%
Тодорхойлсон нийт төсөв:				27.68		

3.4 Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

Хүснэгт.5 Химийн бодисын эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн үнэлгээ

Хийгдэх ажил	Зарцуулсан зардал мян,төг	Хариуцах эзэн	Үнэлгээ	Хувь
Химийн бодисыг тээвэрлэхдээ сав, баглаа боодлын бүрэн бүтэн байдал, машин техник, тээврийн хэрэгслийн эвдрэл гэмтлийг хянадаг байх	-	Гэрээнд аюулгүй ажиллагааны заавар	A	100%
Жолооч, ачигчид тээвэрлэлтийн явцад эрсдэл тохиолдсон үед авах арга хэмжээ, зааварчилгааны талаар мэдлэгтэй байх, асгарч алдагдсан үед хураан авах, саармагжуулах, хоргүйжүүлэх багаж хэрэгсэл, гал унтраах багаж хэрэгсэлийг бэлтгэн, бэлэн байлгах	-	тусгагдсан байдаг. Журмыг тээвэрлэгч нарт танилцуулдаг. Худалдан авалтын ажилтан хариуцна.	A	100%
Химийн бодисуудыг битүүмжлэл сайтай хуурай сэрүүн, агааржуулалт сайтай агуулахад халаалт, гал авалцах эх үүсвэрээс хор аюулын мэдээлэлд заасны дагуу хадгалах	-	Ложистикин менежер	A	100%
Химийн бодисыг хадгалах журам, аюулгүй ажиллагааны талаар ажиллагсад мэдээлэл олгох, сургалт зохион байгуулах	-	ХАБЭА-н инженер, Химич	A	100%
Агуулахын гадна болон дотор химийн бодисын хор аюулыг анхааруулсан тэмдэг тэмдэглэгээг байршуулах, агуулахын орчим ил гал гаргах, тамхи татахгүй байх	-	ХАБЭА Инженер, Химич	A	100%
Химийн бодис хадгалах агуулахыг стандартын дагуу ашиглах, тогтмол хянах, шаардлагатай тохиолдолд шинэчлэх, засварлах	-	Агуулахын менежер	A	100%
Ажиллагсдыг химийн бодистой ажиллах хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хэрэгслээр бүрэн хангах, хэрэглэж хэвшүүлэх		ХАБЭА Инженер	A	100%
Химийн бодис асгарч алдагдах, ажиллагсад хордох, бэртэх гэмтэх, галын аюулын үед бодисыг хураан авах сав, хүрз, хоргүйжүүлэх саармагжуулах бодис урвалж, яаралтай тусламжийн эмийн сан, гал унтраах багаж хэрэгсэл, нөөц бололцоог бэлэн байлгах	Нормын дагуу хор саармагжуулах бүтээгдэхүүн олгосон.	ХАБЭА Инженер	A	100%
Химийн бодисын үлдэгдэл, сав баглаа боодлыг ил задгай хаяхгүй байх, зохих журмын дагуу устгах, зайлуулах, хяналт тавих	5.4 сая	Эрүүл ахуйч	A	100%
Химийн бодисуудын болон аюултай хог хаягдлын агуулахад химийн бодисуудын сав баглаа боодлыг хадгалахдаа эмх цэгцтэй, хаяг шошгожуулсан байх	-	Агуулахын ахлах ажилтан	A	100%
Болзошгүй эрсдэл тохиолдсон үед авах арга хэмжээ, эрсдэлийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай эрсдлийн сан үүсгэх, байнгын бэлэн байдалд байлгах	-	ХАБЭА Инженер	A	100%
Нийт				100%

3.5 Байгаль орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь төслөөс хүрээлэн буй орчин, ажлын байрны дотор үзүүлж буй сөрөг нөлөөллийг тодорхойлох зорилгоор орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан хөрс, ус, агаараас жил бүр тогтоосон хугацаанд дээж авч, шинжлүүлэх, гарсан үр дүнг холбогдох байгууллагуудад тайлагнах үүрэгтэй

Хүснэгт.6 2024 оны орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр хийгдсэн зардал

Хяналт шинжилгээний чиглэл	Дээжний тоо	Нийт төсөв мян, төг	Нийт гүйцэтгэл мян,төг
Агаар	1	600.0	583.0
Дуу чимээ-Дотоод орчны дуу шуугианы түвшин	4	280.0	280.0
Хөрс	3	450.0	227.0
Ус	12	-	АПУ ХК-ийн итгэмжлэгдсэн лабораториор сар бүрийн усны шинжилгээнд хамруулдаг
Бохир ус	12	-	
Нийт		1330.0	1090.0

А. Хөрсний шинжилгээ: Байгаль орчны төлөв байдлын судалгааны ажлын хүрээнд үйлдвэрлэлийн хэсгийн талбайгаас хөрсний агрохими, хүнд металл, эрүүл ахуйн шинжилгээг хийхээр хөрсний дээжийг 2024.09.18-ны өдөр авч “Нарт шуун консалтинг” ХХК-ийн хөрсний итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлсэн.

Зураг.13 Хөрсний шинжилгээ авч байгаа байдал-Нарт Шүүн ХХК

Хүснэгт 7.1 Хөрсний сорьц авсан тэмдэглэл

Сорьцын дугаар	Сорьц №1, 2, 3
Сорьц авсан гүн	0~10см
Хөрсний өнгө	Цайвар хүрэн өнгийн хөрс
Сорьц авсан цэг	Талбайн зүүн хэсэг

Хүснэгт 7.2 Хөрсний химийн шинж чанар (Дээж-1)

Дээж авсан цэг	Гүн, см	pH	Ялзмаг, %	Давс, %	ЦДЧ, dS/m	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солилцох суурь, мг-экв/100г		Шим тэжээлийн элемент, мг/100г	
								Ca ⁺²	Mg ⁺²	P ₂ O ₅	K ₂ O
Барилгажих талбай	0-20	8.14	3.29	0.021	0.052	0.48	0.19	18.0	5.0	6.8	6

Хөрсний задлан шинжилгээний дүнгээр тус хөрс нь, ялзмагийн агууламж ихэвтэр, цахилгаан дамжуулах чадвар сул, хөрс ямар нэгэн давслаг бус, шингээгдсэн сууриудын нийлбэр 100гр хөрсөнд 23.0мг/ экв-аас кальцийн ион зонхилно. Ургамалд хялбар ашиглагдах шим тэжээлийн элементүүд

болох хөдөлгөөнт фосфор их, кали ихэвтэр буюу бүтээгдэхүүнт чанар дунд зэрэг. Хөрсний үржил шимийн ерөнхий түвшин дунд зэрэг байна.

Хүснэгт 7.3. Хөрсний механик бүрэлдэхүүн (Дээж-1)

Дээж авсан цэг	Механик ширхэгүүд (%-иар), Ширхэгийн хэмжээ (мм-ээр)						
	Элс		Тоос			Шавар	Коллоид
Барилгажих талбай	1~0.25	0.25~0.05	0.05~0.01	0.01~0.005	0.005~0.001	<0.001	<0.01
	27.3	51.2	10.3	3.9	2.1	5.2	11.2

Компанийн талбайн хөрс нь механик бүрэлдэхүүнээр нарийн элс голлосон элсэн бүрэлдэхүүнтэй, нийт бүрэлдэхүүнд янз бүрийн ширхэгтэй элс /1~0.05мм/ давамгайлж 78.5%-ийг бүрдүүлсэн бол хөрсөн дэх шавар, тоосны агууламж 21.5% байна.

Хүснэгт 7.4. Хөрсний хүнд металлын шинжилгээний дүн (Дээж-2)

Цэгийн дугаар	Бохирдуулагч хүнд металл, мг/кг					
	Ni (Никель)	Cd (Кадми)	Pb (Хар тугалга)	Zn (Цайр)	Cr (Хром)	Cu (Зэс)
Дээж-1	26.9	0.0	35.4	65.7	50.8	23.2
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2019						
Элсэрхэг хөрс	60	1	50	100	60	60
Шавранцар хөрс	100	1.5	70	150	100	80
Шаварлаг хөрс	150	3	100	300	150	100

Задлан шинжилгээний аргын стандартууд:

- Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтүүд MNS3310:1991,
- Хөрсний агрохимийн бүрэлдэхүүн MNS6854:2020, - Шинжилгээний стандарт MNS3297:2019
- Хүнд металлуудыг хаан дарсанд атом шингээлтийн спектрометрээр MNS ISO 11466:2007

Хөрсний хүнд металлын шинжилгээний дүнгээс үзэхэд элсэнцэр механик бүрэлдэхүүнтэй хөрсний хувьд хар тугалга (Pb), кадми (Cd), Хром (Cr), Никель (Ni), Цайр (Zn), Зэс (Cu)-ийн агууламж стандартын зөвшөөрөгдөх (MNS5850:2019) хэмжээнээс хэтрээгүй байна.

Хүснэгт 7.5. Хөрсний эрүүл ахуйн шинжилгээний дүн (Дээж-3)

№	Дээжний дугаар	Нянгийн тоо MNS:ISO6341: 2012	Гэдэсний савханцрын титр (E.coli) MNS 5367:2004		Анаэробын (Cl.perfringens) MNS6341:2012	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг

Эх сурвалж: “Нарт шуун консалтинг” ХХК-ийн Хөрсний итгэмжлэгдсэн лаборатори

Хөрсний эрүүл ахуйн шинжилгээний дүнгээр бохирдлын зэрэг-1 цэвэр гэсэн үзүүлэлттэй байна (Шинжилгээний дүнг хавсаргав).

б. Агаарын шинжилгээ: Байгаль орчны төлөв байдлын судалгааны ажлын хүрээнд барилгажих талбайд агаарын чанар, физик бохирдлыг тодорхойлох ажлыг Цаг уур, орчны шинжилгээний газар, Байгаль орчин хэмжилзүйн төв лаборатори хийж гүйцэтгэв.

Шинжилгээний аргазүй: Агаар дахь хийн хольцын агууламжийг тодорхойлохдоо сонгомол дэвтээгч уусмалаар цэнэглэсэн шингээгч гуурсанд агаарыг соруулж аван азотын давхар исэл (NO_2), хүхэрлэг хий (SO_2)-г өнгөний эрчимшлийн буюу фотокалориметрийн аргаар MNS 17.2.5.12:88, MNS 17.2.5.11:88 стандартын дагуу тус тус тодорхойлсон бол агаар дахь тоосны агууламж, дуу чимээ, чичиргээ зэрэг үзүүлэлтүүдийг зөөврийн автомат багажаар ISO 9001:2000 стандартын дагуу тодорхойлсон.

Шинжилгээний үр дүн:

Хүснэгт 7.6. Агаарын шинжилгээ хийсэн цэгийн газарзүйн солбицол

№	Сорьц авсан цэг	Солбицол	
1	Талбайгаас	106° 89895E	47° 89490N

Зураг:14 Орчны агаарын шинжилгээ авч байгаа байдал-Байгаль орчин, хэмжил зүйн төв лаборатори

Хүснэгт 7.7. Агаарын шинжилгээ

№	Сорьц авсан цэг	SO_2 , мг/м ³	NO_2 , мг/м ³	Нийт тоосны агууламж, мг/м ³	Дуу чимээ /ДБА/
1	Талбайгаас				
“Агаарын чанарын стандарт” MNS 4585:2016		0.450	0.200	0.500	60

Шинжилгээний үр дүнгээс харахад төслийн талбай орчмын агаар дахь SO_2 , NO_2 , нийт тоосны агууламж болон дуу чимээ нь “Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага” MNS 4585:2016 стандартын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс хэтрээгүй үзүүлэлттэй байна.

в. Усны шинжилгээ: “Апу” ХК, “Апу Дэйри” ХХК, УСУГ-ын итгэмжлэгдсэн лабораториудад хийсэн 2024 оны 9 дүгээр сард хийсэн усны шинжилгээнүүдийн дүнгээс харахад холбогдох стандартын ЗДХ-ээс хэтэрсэн үзүүлэлт гараагүй.

Хүснэгт 7.8. Технологийн усны эрүүл ахуйн шинжилгээ

Шинжилгээний дугаар	Дээж авах стандарт	Дээжийн тодорхойлолт
2770-2772	MNS ISO 5667-5:2001	Технологийн ус, 200мл /3ш/
Хүлээн авсан огноо	Шинжилгээ дууссан огноо	Хэвлэсэн огноо
2024/09/20	2024/09/23	2024/09/27

№	Дээжний нэр	Шинжилгээний үзүүлэлт				
		Бактерын нийт тоо	E.coli	Salmonella,	Pseudomonas,	Хөгц, мөөгөнцөр
Байвал зохих үзүүлэлт MNS 0900:2018		<100.0	Илрэхгүй	Илрэхгүй	Илрэхгүй	-
Стандартын дугаар		MNS ISO 6222:1998		MNS ISO 19250:2017	MNS 6546:2015	MNS 5132:2002
1	Нөөцийн танк-1	13	Илрээгүй	Илрээгүй	Илрээгүй	Илрээгүй
2	Нөөцийн танк-2	2	Илрээгүй	Илрээгүй	Илрээгүй	Илрээгүй
3	Нөөцийн танк-4	18	Илрээгүй	Илрээгүй	Илрээгүй	Илрээгүй

Эх сурвалж: “Апу дэйри” ХХК, Итгэмжлэгдсэн лаборатори

Хүснэгт 7.9. Үйлдвэрийн усны шинжилгээ

Дээж авах аргачлал		Дээжний нэр	Дээж авсан огноо	Шинжилгээ дууссан огноо		
Дээж авах физик-химийн шинжилгээний графикийн дагуу		1. АПУ Дэйри-нөөц 2. АПУ Дэйри-мембран 3. АПУ Дэйри шугам	2024/09/04	2024/09/11		
№	Үзүүлэлтүүд	Шинжлэх аргын стандарт	MNS 0900:2018	1	2	3
1	Усны орчин, pH	MNS ISO 10523-2:2001	6.5-8.5	6.88	6.67	6.98
2	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л, ихгүй	MNS ISO 6059:2005	<7+-0	1.3	1.1	2.5
3	Кальцийн ион, мг/л, ихгүй	MNS 1097:1970	<100.0	15.03	17.03	27.05
4	Магнийн ион, мг/л, ихгүй	MNS 1097:1970	<30.0	6.68	3.04	13.98
5	Хлорын ион, мг/л, ихгүй	MNS 4414:2005	<350.0	17.72	15.59	7.09
6	Гидрокарбонат ион, мг/л, ихгүй	MNS 4425:1997	-	48.8	61.0	85.4
7	Нитрат ион, мг/л, ихгүй	MNS ISO 7890:3-2001	<50.0	5.58	2.34	6.74
8	Нитрит ион, мг/л, ихгүй	MNS 4431:2005	<1.0	0	0	0
9	Аммонийн ион, мг/л, ихгүй	MNS 1097:1970	<1.5	0	0	0
10	Нийт төмрийн хэмжээ, мг/л, ихгүй	MNS 4430:2005	<0.3	0	0	0
11	Цахилгаан дамжуулах чанар, ms/cm	MNS ISO 7888:1999	-	0.109	0.115	0.175

Эх сурвалж: “Апу” ХК, Итгэмжлэгдсэн лаборатори

Хүснэгт 7.10. Хаягдал усны шинжилгээ

Ерөнхий шаардлага	MNS6561:2025	Сорьц авсан огноо	2024-05-06
Сорьцын тодорхойлолт	Ариутгах татуургын сүлжээнд нийлүүлэх хаягдал ус	Хүлээн авсан огноо	2024-05-06
Сорьц авсан аргачлал	MNS ISO 5667-10:2001	Шинжилсэн огноо	2024-05/06-05/09

д/д	Сорьцын код	Сорьц авсан газар	Сорьц авсан цэг	Хэмжээ
1	B240607	ХУД, Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэр	гадна худаг	0.5л

д/д	Шинжилгээний аргачлал	Шинжилгээний үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	ЗДА	B240607
Химийн шинжилгээний үр дүн					

1	MNS ISO 10523:2001	Усны орчин, pH		6-9	8.98
2	MNS ISO 11923:2001	Умбуур бодис	мг/л	400	3
3	MNS ISO 6060:2001	Химийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч, XXX	мг/л	800	50.16

Эх сурвалж: УСУГ, Усны төв лаборатори

3.6 БОМТ-ний зардлын гүйцэтгэл

Хүснэгт.8 2024 оны БОМТ-ний зардал

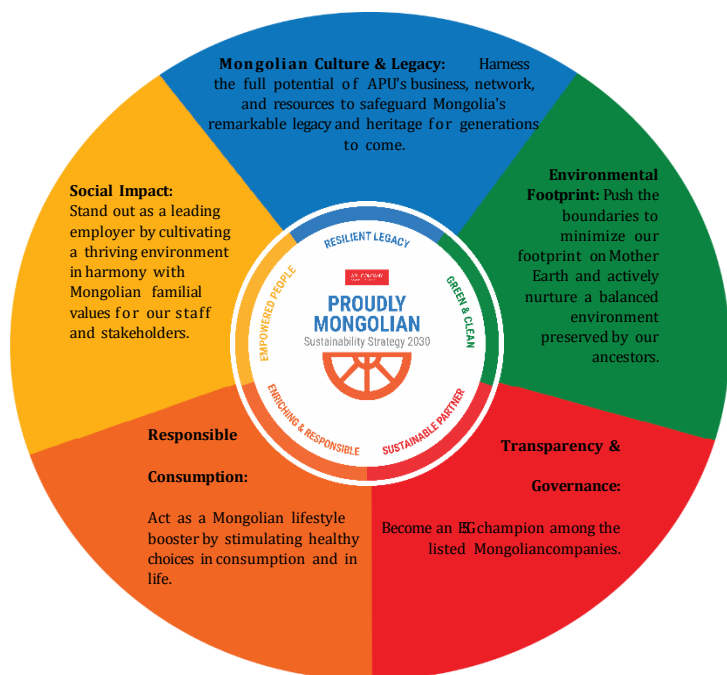
№	Ажлын чиглэл	2024 оны төсөв мян, төг	2024 оны гүйцэтгэл мян, төг
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	13500.0	13500.0
2	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	11000.0	11000.0
3	Химийн бодисын эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө	2000.0	2000.0
4	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	Гүйцэтгэлээр	46900.0
5	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	365.0	658.0
6	“Тэрбум мод” Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	3000.0	3000.0
	Нийт		78058.0

ДӨРӨВ. 2024 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Бид шингэн хүнсний салбарын тэргүүлэгч компанийн хувьд үйлдвэрлэл, ханган нийлүүлэлтийн сүлжээндээ өөрсдийн бэлтгэн нийлүүлэгч, харилцагчдаас байгаль орчны талаар илүү хариуцлагатай бодлого баримтлан хамтдаа харилцан туршлагаа солилцон тогтвортой хөгжихийг уриалан хамтран ажиллаж байна. Бид 2022 онд НҮБ – аас баталсан дэлхийн улс орнууд бүх нийтээр дэмжин хүн бүрт хөгжил цэцэглэлтийг хүртээмжтэй байлгах, ядуурлыг бууруулах, эх дэлхийгээ хамгаалахыг зорьж буй тогтвортой хөгжлийн 17 зорилтыг хэрэгжүүлэх хүчин чармайлтаа эрчим нэмэгдүүлэн ажиллаж байна. Бидний зорилго бол эх дэлхийдээ үзүүлэх аливаа сөрөг нөлөөллүүдийг хязгаарлаж, нийгэм, эдийн засагт оруулах эерэг хувь нэмрийг нэмэгдүүлэх юм. Үүний дотор байгаль орчин тогтвортой хөгжлийн хувьд нөөцийн үр ашигтай менежментэнд тулгуурлан байгаль орчинд ээлтэй бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэл эрхэлж тогтвортой нийгмийг бий болгоход хувь нэмрээ оруулах байгаль орчны бодлого доор үйл ажиллагаагаа явууллаа. Тайлангын дараах хэсгүүдээс үйл ажиллагааны гүйцэтгэлтэй танилцана уу.

Монгол бахархал-Тогтвортой хөгжлийн стратеги-2030

Бид АПУ групп компанийн хэмжээнд “Монгол бахархал” Тогтвортой хөгжлийн стратеги-2030 төлөвлөгөөг АПУ групп компанийн хэмжээнд батлагдсан бөгөөд Тус төлөвлөгөөнд Байгаль орчны бохирдолтой ул мөрийг арилгах зорилгоор тусгасан ба үүнд Хаягдал усыг дахин боловсруулах, усны хэрэглээг багасгах, Хог хаягдал, сав баглаа боодлын менежментийн стратеги, хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, Цэвэршүүлсэн бохир усыг дахин ашиглах үндэсний стандартын дагуу (MNS6734:2018) Цэвэрлэх байгууламжийг ажиллуулж байна, Хүлэмжийн хийн ялгаралыг шат дараалалтай бууруулах арга хэмжээ авах гэх мэт ажлуудыг стратеги үйл ажиллагаандаа тусган ажиллаж байна.

4.1 . Удирлага, зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

АПУ ДЭЙРИ ХХК нь АПУ ХК-ийн охин компани бөгөөд Байгаль орчны дэд хэсэг нь Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй, байгаль орчны (ХАБЭАБО) албанд харьяалагддаг ба байгалийн нөөцийн менежмент, түүний зохистой хэрэглээ, хог хягдлын менежмент, хүрээлэн буй орчинд нөлөөлж болзошгүй эрсдлийн менежмент, орчны хяналт шинжилгээ зэрэг чиглэлүүдэд үйл ажиллагаагаа явуулж Монгол Улсын Байгаль орчны багц хууль, холбогдох дүрэм журам, стандартуудын шаардлагуудыг ханган ажиллуулах зорилттойгоор ажиллаж байна. 2022 оны БОМТ-ий хэрэгжилтийг шалгах ажлын хэсгээс гаргасан дүгнэлт, зөвлөмжийн дагуу дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөн гүйцэтгэлээ.

Төлөвлөсөн арга хэмжээ 1

БОМТ-ний хэрэгжилтийг хангах, зохион байгуулах үүрэг бүхий дотоод хяналтын нэгжтэй байх

Ажлын гүйцэтгэл: Байгаль

орчны менежментийн тогтолцооны хэрэгжилтийг сайжруулах ажлын хүрээнд үйлдвэрийн нэгж хэсгүүдэд

байгаль орчны дэд багуудыг байгуулж, багийн гишүүдийг шинэчлэн үүрэг хариуцлагыг тодорхойлсон. Үүний үр дүнд компанийн ажилчдын идэвхи оролцоог нэмэгдүүлж, ажилчдын дундах байгаль орчны мэдлэг мэдээллийг нэмэгдүүлэн, зөв дадал зуршлыг суулгаж ажилтан бүрийн оролцоотойгоор байгууллагын байгаль орчны бодлогыг хамтдаа хэрэгжүүлж байна.

Environmental Team Organization		
Team Leader Ж.Ялгарай / Jargal - БОМТ-ийн хэрэгжилтийг хангах, зохион байгуулах үүрэг бүхий дотоод хяналтын нэгжтэй байх - Байгаль орчны менежмент, түүний зохистой хэрэглээ, хог хягдлын менежмент, хүрээлэн буй орчинд нөлөөлж болзошгүй эрсдлийн менежмент, орчны хяналт шинжилгээ зэрэг чиглэлүүдэд үйл ажиллагаагаа явуулж Монгол Улсын Байгаль орчны багц хууль, холбогдох дүрэм журам, стандартуудын шаардлагуудыг ханган ажиллуулах зорилттойгоор ажиллаж байна.	Team Lead Manager О.Жамбал / Jambal - БОМТ-ийн хэрэгжилтийг хангах, зохион байгуулах үүрэг бүхий дотоод хяналтын нэгжтэй байх - Байгаль орчны менежмент, түүний зохистой хэрэглээ, хог хягдлын менежмент, хүрээлэн буй орчинд нөлөөлж болзошгүй эрсдлийн менежмент, орчны хяналт шинжилгээ зэрэг чиглэлүүдэд үйл ажиллагаагаа явуулж Монгол Улсын Байгаль орчны багц хууль, холбогдох дүрэм журам, стандартуудын шаардлагуудыг ханган ажиллуулах зорилттойгоор ажиллаж байна.	Team Leader Э.Жамбал / Jambal - БОМТ-ийн хэрэгжилтийг хангах, зохион байгуулах үүрэг бүхий дотоод хяналтын нэгжтэй байх - Байгаль орчны менежмент, түүний зохистой хэрэглээ, хог хягдлын менежмент, хүрээлэн буй орчинд нөлөөлж болзошгүй эрсдлийн менежмент, орчны хяналт шинжилгээ зэрэг чиглэлүүдэд үйл ажиллагаагаа явуулж Монгол Улсын Байгаль орчны багц хууль, холбогдох дүрэм журам, стандартуудын шаардлагуудыг ханган ажиллуулах зорилттойгоор ажиллаж байна.
Utility Representative Х.Жамбал / Jambal - БОМТ-ийн хэрэгжилтийг хангах, зохион байгуулах үүрэг бүхий дотоод хяналтын нэгжтэй байх - Байгаль орчны менежмент, түүний зохистой хэрэглээ, хог хягдлын менежмент, хүрээлэн буй орчинд нөлөөлж болзошгүй эрсдлийн менежмент, орчны хяналт шинжилгээ зэрэг чиглэлүүдэд үйл ажиллагаагаа явуулж Монгол Улсын Байгаль орчны багц хууль, холбогдох дүрэм журам, стандартуудын шаардлагуудыг ханган ажиллуулах зорилттойгоор ажиллаж байна.	Utility Member О.Жамбал / Jambal - БОМТ-ийн хэрэгжилтийг хангах, зохион байгуулах үүрэг бүхий дотоод хяналтын нэгжтэй байх - Байгаль орчны менежмент, түүний зохистой хэрэглээ, хог хягдлын менежмент, хүрээлэн буй орчинд нөлөөлж болзошгүй эрсдлийн менежмент, орчны хяналт шинжилгээ зэрэг чиглэлүүдэд үйл ажиллагаагаа явуулж Монгол Улсын Байгаль орчны багц хууль, холбогдох дүрэм журам, стандартуудын шаардлагуудыг ханган ажиллуулах зорилттойгоор ажиллаж байна.	Utility Member Э.Жамбал / Jambal - БОМТ-ийн хэрэгжилтийг хангах, зохион байгуулах үүрэг бүхий дотоод хяналтын нэгжтэй байх - Байгаль орчны менежмент, түүний зохистой хэрэглээ, хог хягдлын менежмент, хүрээлэн буй орчинд нөлөөлж болзошгүй эрсдлийн менежмент, орчны хяналт шинжилгээ зэрэг чиглэлүүдэд үйл ажиллагаагаа явуулж Монгол Улсын Байгаль орчны багц хууль, холбогдох дүрэм журам, стандартуудын шаардлагуудыг ханган ажиллуулах зорилттойгоор ажиллаж байна.
Team Member Х.Жамбал / Jambal - БОМТ-ийн хэрэгжилтийг хангах, зохион байгуулах үүрэг бүхий дотоод хяналтын нэгжтэй байх - Байгаль орчны менежмент, түүний зохистой хэрэглээ, хог хягдлын менежмент, хүрээлэн буй орчинд нөлөөлж болзошгүй эрсдлийн менежмент, орчны хяналт шинжилгээ зэрэг чиглэлүүдэд үйл ажиллагаагаа явуулж Монгол Улсын Байгаль орчны багц хууль, холбогдох дүрэм журам, стандартуудын шаардлагуудыг ханган ажиллуулах зорилттойгоор ажиллаж байна.	Team Member О.Жамбал / Jambal - БОМТ-ийн хэрэгжилтийг хангах, зохион байгуулах үүрэг бүхий дотоод хяналтын нэгжтэй байх - Байгаль орчны менежмент, түүний зохистой хэрэглээ, хог хягдлын менежмент, хүрээлэн буй орчинд нөлөөлж болзошгүй эрсдлийн менежмент, орчны хяналт шинжилгээ зэрэг чиглэлүүдэд үйл ажиллагаагаа явуулж Монгол Улсын Байгаль орчны багц хууль, холбогдох дүрэм журам, стандартуудын шаардлагуудыг ханган ажиллуулах зорилттойгоор ажиллаж байна.	Team Member Э.Жамбал / Jambal - БОМТ-ийн хэрэгжилтийг хангах, зохион байгуулах үүрэг бүхий дотоод хяналтын нэгжтэй байх - Байгаль орчны менежмент, түүний зохистой хэрэглээ, хог хягдлын менежмент, хүрээлэн буй орчинд нөлөөлж болзошгүй эрсдлийн менежмент, орчны хяналт шинжилгээ зэрэг чиглэлүүдэд үйл ажиллагаагаа явуулж Монгол Улсын Байгаль орчны багц хууль, холбогдох дүрэм журам, стандартуудын шаардлагуудыг ханган ажиллуулах зорилттойгоор ажиллаж байна.

Төлөвлөсөн арга хэмжээ 2

Онцгой байдлын ерөнхий газартай хамтран ажиллах гэрээ байгуулж гэнэтийн осол эрсдлийн талаар сургалт

Ажлын гүйцэтгэл: HEINEKEN

-ийн амь насаа хамгаалах 12 амлалтууд нь манай компанид ажилладаг бүх хүмүүст хамаатай аюулгүй ажиллагааны дүрмүүд юм. Эдгээр эрсдэлийг

бууруулах хөтөлбөрөөр дэмжигддэг бөгөөд ноцтой хүний амь нас алдах ослоос урьдчилан сэргийлэх түлхүүр юм. 2022 онд бид амь насаа хамгаалах 12 амлалтыг бүрэн мөрдөн ажиллаж байна.

Гамшгийн эрсдэлийн үнэлгээг хийлгэлээ. 2024 оны тухайд бид АПУ ДЭЙРИ компанийн хэмжээнд гэрээт мэргэжлийн байгууллагаар бүрэн хэмжээний “Гамшгийн эрсдэлийн үнэлгээ” хийлгэж гамшгийн эрсдэлийг бууруулах арга хэмжээнүүдийг төлөвлөгөөндөө тусган ажиллаж байна. Мөн эрсдэлийг даатгагч “Хаан даатгал” компанитай хамтын ажиллагааны хүрээнд Англи улсын “Tyser risk management” компанийн гадаад мэргэжилтүүдээр үйлдвэрлэл, инженерингийн тоног төхөөрөмж, байгууламжуудад эрсдэлийн үнэлгээ хийлгэж, гарч болох эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнүүдийг авч байна.

Төлөвлөсөн арга хэмжээ 3

“Дэлхийн ойн өдөр” “Дэлхийн усны өдөр” “Эх дэлхийн цаг” Байгаль орчны тэмдэглэлт өдөрлөг 2024

Ажлын гүйцэтгэл: Дэлхийн байгаль орчны тэмдэглэлт өдрүүдийг тохиолдуулан АПУ групп компанийн хэмжээнд Тунгалаг туул-2024 аяныг

зохион байгуулан аяны хүрээнд Баянзүрх хайрханы баруун хойд Туул голын сав газрыг мөн Дунд голын сав газрыг цэвэрлэн ХУД-н хот тохилжилтын хэсэгт хүлээлгэн өгөв.

Зураг:15 Тунгалаг туул-2024 аян

4.2. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Тэнгэр тэтгэж, байгаль урласан тансаг идээ

Бид монгол түмний бахархал болсон монгол сарлагаа ихэд дээдлэн уламжлал, шинэчлэлийг төгөлдөр тохируулж, эртний технологийн мөн чанарыг алдагдуулалгүй монгол угсаатны цагаан идээг орчин цагийн хүмүүн танд өргөн барьж байна. Сэтгэл оюуныг тань сэрээж, байгалийн шимийг дээжлэн урласан Mont-Yak эрхэм домог өгүүлж, үнэ цэн тээж хүрэх болтугай! Өвөг дээдсийн маань шүтээнийг алдаршуулан түгэх болтугай!

Сарлаг нь усны тунгалаг, өвсний дээжис эмийн ургамлаар идээшиж, цаг агаарын эрс тэрс сэрүүн нөхцөлд амьдардаг бөгөөд Монгол орны Алтай, Хангай, Хөвсгөлийн ай сав газар бэлчдэг.

Уламжлалт цагаан идээний соёлыг хадгалсан гэр үйлдвэрлэлийг хөгжүүлж, алслагдсан бүс нутгийн малчдын орлого, бүтээмжийг нэмэгдүүлэх экосистемийг хадгалах MONT-YAK брэндийг та бүхэнд зориулан бүтээв.

“АПУ Дэйри” Монгол сүүний үйлдвэр нь “Монгол Сарлаг” гэр үйлдвэрлэлийн төслөө Архангай аймгийн Чулуут суманд 2022 оноос эхлүүлсэн бөгөөд энэхүү төслийн хүрээнд сарлагийн сүүгээр хийсэн уламжлалт сүү цагаан идээг эрүүл ахуй, чанарын шаардлага хангасан гэр үйлдвэрлэлийн стандартыг нэвтрүүлж MONT-YAK брэндийн бүтээгдэхүүнүүдийг үйлдвэрлэж байна.

Сарлагийн шар тос, Амтат хайлмаг бүтээгдэхүүн нь органик хүнсний баталгаажилтын SFCS компаниас “Шилжилтийн үеийн органик хүнс” гэрчилгээг албан ёсоор гардан авсан. Органик хүнсний гэрчилгээ нь хүнс үйлдвэрлэлийн бүхий л үе шатанд органикийг баталгаажуулсны үндсэн дээр авдаг баталгаажилтын гэрчилгээ юм.

Эдгээр бүтээгдэхүүн нь төслийн хүрээнд гэр үйлдвэрлэлийн эхний шатны боловсруулалтад нэмүү өртөг шингээн Чулуут сумын ард иргэдээс түүхий эдээ хангаж Монгол Сарлагийн органик брэндийг бий болгож байгаа нь чухал ач холбогдолтой юм.

Органик хүнс хэмээн баталгаажуулж буй “АПУ ДЭЙРИ-Монгол сүүний үйлдвэрийн Сарлагийн эдгээр бүтээгдэхүүн нь шим тэжээл, уураг, тос, амин дэм, эрдэс бодисоор илүү баялаг сүүн бүтээгдэхүүнүүд болж чадсан юм.

МОНГОЛ ГАЗРЫН ЭМ, МОНГОЛ САРЛАГИЙН ШИМ

Монгол сарлаг нь Гималайн их уулсын мөнх цасыг ханзлан бууж Хантэнгэрийн ноён оргил, тэнгис далайг гатлан язгуурын нүүдэлчдийн өлгий нутгийг зорин ирсэн түүхтэй. Эрэмгий үзэсгэлэн гоо, энгүй их зориг, гайхам тэсвэр тэвчээрээр цуутай сарлаг нь хангай нутгийн тооно нь болсон өндөр уулсын урсгал тунгалаг усаар ундаалж, шимт хөрсөнд соёолсон ургамлыг хүртэхийн учир шимийн дээд удвасыг сүүндээ шингээж үл орлох амин дэм, эрдсээр баялаг байдгаараа онцгой үнэ цэнтэй.

4.3 Сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Төслийн үйлдвэрлэл үйл ажиллагаанаас хүрээлэн буй орчинд нөлөөлж буй болон болзошгүй аливаа сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэхийн тулд дараах арга хэмжээнүүдийг төлөвлөн хэрэгжүүлж байна.

Жилийн туршид тогтмол хийн гүйцэтгэсэн ажлууд:

1. Үйлдвэрийн гадна орчныг эмх цэгц цэвэрлэгээ үйлчилгээг улирал болгон тогтмол зохион байгуулан бүх нийтийн их цэвэрлэгээ хийн компанийн гадна болон дотор талбайд цэвэрлэгээ үйлчилгээг зохион байгуулж байна.

Зураг:16 Компанийн ойр орчмын талбайн цэвэрлэгээ үйлчилгээ, ногоон байгууламжын арчилгаа

Агаарын чанарын сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

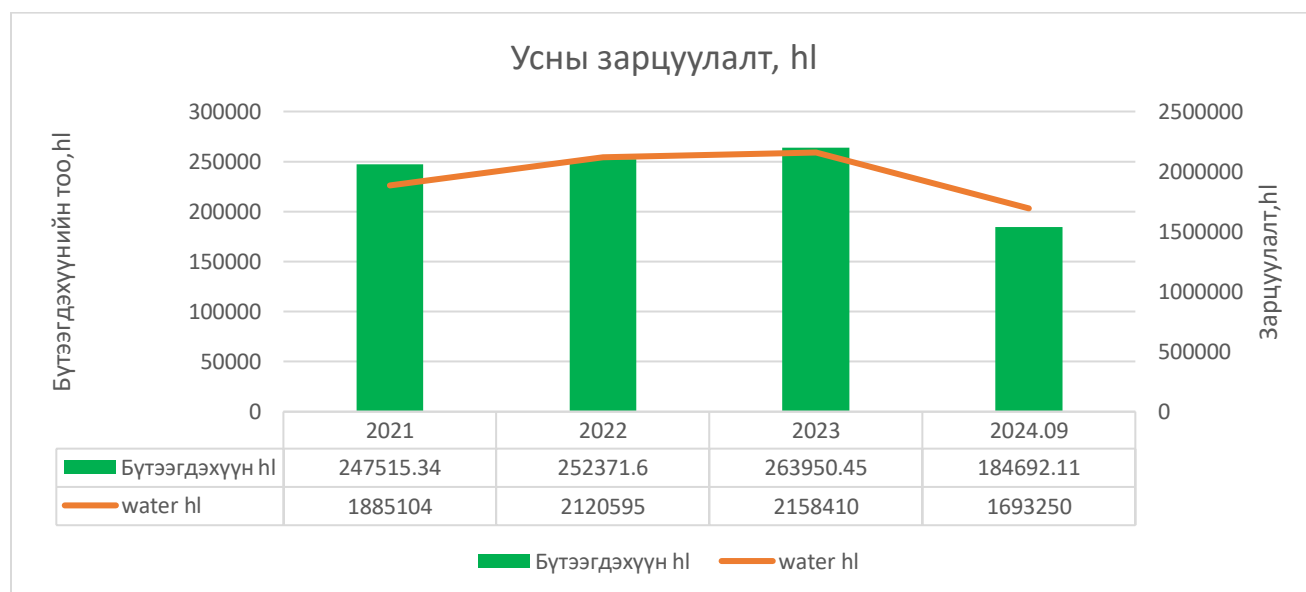
2. Техник тоног төхөөрөмжийн аюулгүй ажиллагаа, бүрэн бүтэн байдлыг тогтмол хянан ханган ажиллаж хүрээнд Түүхий эд болон эцсийн бүтээгдэхүүний тээвэрлэлтэнд ашиглах машинг жил бүрийн тогтмол техникийн үзлэг оношилгоонд оруулан, агаар бохирдуулсаны төлбөрийг төлсөн. 32 машин улсын үзлэг оношлогоонд орсон, агаар бохирдуулсаны төлбөр төлсөн.

Усны нөөцөд учруулж болзошгүй сөрөг нөлөөг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Төлөвлөгөөний гүйцэтгэл: АПУ ХК-ийн Итгэмжлэгдсэн лабораторит сар бүр үйлдвэрийн хаягдал бохир усны шинжилгээг хийн гүйцэтгэж хүрээлэн буй орчинд нийлүүлэх цэвэрлэсэн бохир усны техникийн шаардлага MNS 4943:2015 стандартын үзүүлэлтүүдийг тогтмол хянаж байна. Мөн улирал бүр Ус сувгийн удирдах газрын лабораторит бохир усны дээжийг шинжлүүлэн баталгаажуулан тогтмол хяналтандаа байлгаж байна.

Усны нөөцийг хэмнэх, дахин ашигласан усны хэмжээ, хэрэглээг нэмэгдүүлэх зорилтын хүрээнд үйлдвэрийн цех бүрийн усны хэрэглээг нарийвчлан тооцон анализ хийж, тоног төхөөрөмж, шугам хоолойн алдагдлыг олж тодорхойлон инженерийн болон техникийн аргачилалаар шийдвэрлэн сайжруулах, шинэчлэх арга хэмжээнүүдийг авч нэгж бүтээгдэхүүнд зарцуулагдах усны нормыг хамгийн боломжит бага хэмжээнд хүргэж өмнөх онтой харьцуулахад 1.9Hl -р усны хэрэглээгээ буурууллаа.

Хүснэгт.8 Усны зарцуулалт болон үйлдвэрлэлийн тоо хэмжээтэй харьцуулсан байдал

Хөрсөн бүрхэвчид учруулж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Жилийн туршид тогтмол хийн гүйцэтгэсэн ажлууд:

Тусгай зөвшөөрөл бүхий хог хаягдлын үйлчилгээ үзүүлэх, дахин боловсруулах устгах үйл ажиллагаатай байгууллагуудтай гэрээ хэлэлцээрийн дагуу ажиллаж үүссэн болон цугларсан хатуу ба аюултай хог хаягдлыг тухай бүр ачуулан дахин боловсруулах болон устган зайлуулах арга хэмжээ рүү шилжүүлж байна. Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт ангилан ялгалтын дагуу хуримтлуулж холбогдох

компаниуд руу нийлүүлдэг ба тогмол цэвэрлэгээ үйлчилгээ хийгддэг тул хөрсөн давхаргад нөлөөлөх шууд сөрөг нөлөөгүй. Үйлдвэрийн нийт ногоон байгууламж бүхий талбайг тогтмол тордон арчлан, уладаг. Машин техникийг тогтоосон тээврийн хэрэгслийн зам талбайгаар зохицуулдаг.

Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

1. “Тэрбум мод” төсөл

Нийслэлийн Байгаль Орчны газартай хамтран нийслэлийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа эрхэлдэг аж ахуйн нэгжүүдэд байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн 2021 оны 58 дугаар зарлиг, Засгийн газрын 2021 оны 350 дугаар тогтоол, Нийслэлийн засаг даргын 2021 оны А/908 дугаар захирамжийн дагуу “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хэрэгжилтийг хангуулж ажиллахаар нийслэлийн нутаг дэвсгэрт нэгдсэн зохион байгуулалтаар шинэс мод тарих ажилд АПУ ДЭЙРИ ХХК компани нь 300 ширхэг хайлаас мод тарихаар НУРИ ХХК хамтран ажиллахаар гэрээг байгуулж ажиллалаа. /Хавсралт дэлгэрэнгүй мэдээлэл тайлан, хамтын ажиллагааны гэрээ, албан бичгийг харна уу/

Төлөвлөгөөний гүйцэтгэл:

1. Үйлдвэрийн гадна орчинд жил бүр мод суулгацыг арчлан, услаж, зүлэгжүүлдэг
2. “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөнд АПУ ДЭЙРИ ХХК нь НУРИ ХХК- тай хамтран Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 21-р хороо, “Инчон” мөрөөдлийн цэцэрлэгт хүрээлэнд 300ш хайлаас мод тарив.

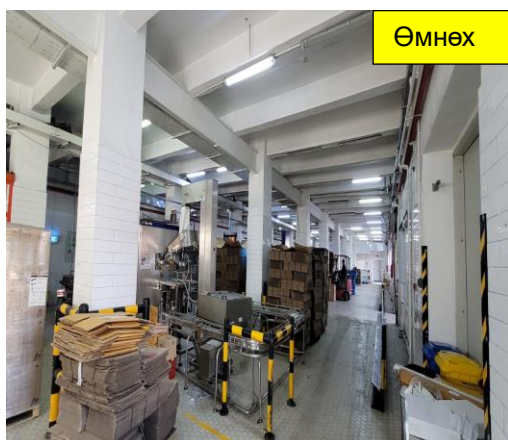
Зураг:16 Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөн

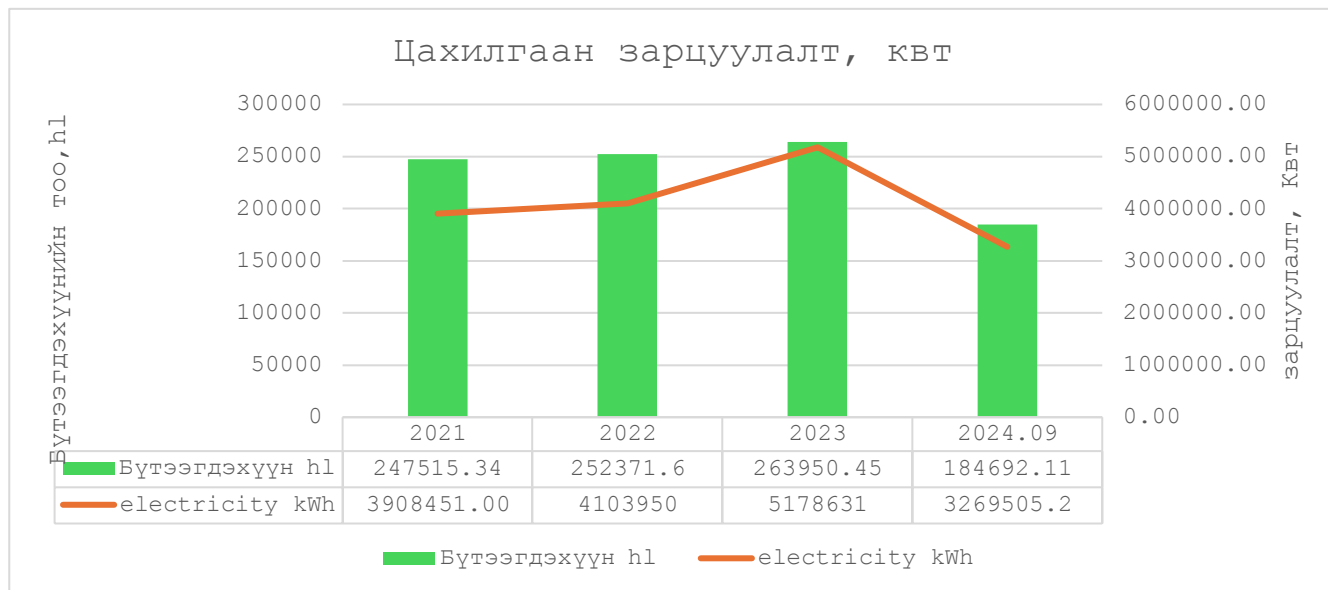
Тус Инчон мөрөөдлийн цэцэрлэгт хүрээлэнд АПУ ХК-ийн 100 жилийн ойд зориулан 1500ш хайлаас мод тарьж ногоон төгөлөө байгууллаа.

Цахилгаан эрчим хүчний хэмнэлтийн арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

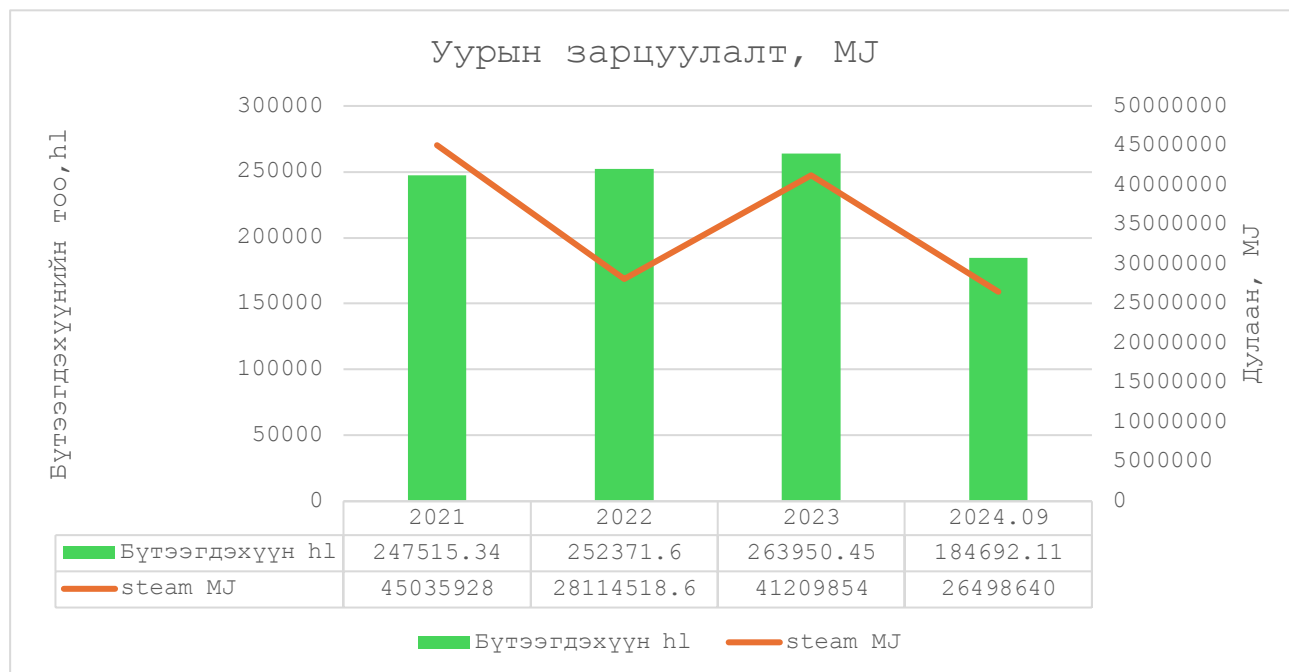
2024 онд цахилгаан эрчим хүчний хэрэглээг бууруулах зорилтын хүрээнд эрчим хүчний баг болон эрчим хүчний хэмнэлтийн хөтөлбөрийн хүрээнд цахилгаан, уур, дулааны алдагдлыг тодорхойлон, энергийн алдагдлыг арилгаж хэрэглээний хэмнэлтийг хийж байна. Уур, дулаан, цахилгааны зарцуулалт үйлдвэрийн хэсэг бүрээр тодорхойлон хянаж, их хэрэглээтэй нэгж хэсэг болон тоног төхөөрөмжийн хэрэглээг бууруулах, сайжруулах арга хэмжээнүүдийг авч байна.

Зураг:17 Ажлын байрны гэрэлтүүлгийг лэйд гэрлээр солив

Хүснэгт.9 Цахилгааны зарцуулалт болон үйлдвэрлэлийн тоо хэмжээтэй харьцуулсан байдал

Хүснэгт.10 Уурын зарцуулалт болон үйлдвэрлэлийн тоо хэмжээтэй харьцуулсан байдал

УСНЫ ТООЛУУРЫН БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ
№ ЭУ 119778

Анхны хэрэглэгчийн нэр: *Анхны хэрэглэгчийн нэр*

ашиглаж байгаа *ДН-80* загварын *40* м³/ц хэмжих хязгаартай, *80* мм-ийн голчтой *1001003815* -ын халуун, хүйтэн усны тоолуурыг № *018* лацаар битүүмжилж (доогуур зурах)

2025 оны 11 -р сарын 16 -ны өдөр хүртэл улсын баталгаажуулалтын гэрчилгээ олгов.

Шалгалтын дараах заалт: *0637809* м³

Лабораторийн тэмдэг: *2025 оны 11 -р сарын 16 -ны өдөр*

Улсын шалгагчийн гарын үсэг, тэмдэг: *[Signature]*

УСНЫ ТООЛУУРЫН БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ
№ ЭУ 070986

Анхны хэрэглэгчийн нэр: *Анхны хэрэглэгчийн нэр*

ашиглаж байгаа *LXLC* загварын *250 м³/ц* хэмжих хязгаартай, *150* мм-ийн голчтой № *100100457* -ын халуун, хүйтэн усны тоолуурыг № *017* лацаар битүүмжилж (доогуур зурах)

2025 оны 04 -р сарын 03 -ны өдөр хүртэл улсын баталгаажуулалтын гэрчилгээ олгов.

Шалгалтын дараах заалт: *00001* м³

Лабораторийн тэмдэг: *2025 оны 04 -р сарын 03 -ны өдөр*

Улсын шалгагчийн гарын үсэг, тэмдэг: *[Signature]*

Зураг:18 Усны тоолуурын баталгаажуулалтын гэрчилгээ

4.4 Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Химийн бодисын хадгалалтад Монгол Улсын хууль, дүрэм журмууд болон компанийн дотоод журам болох химийн бодисын хяналтын тухай журмын дагуу хяналт тавин ажиллаж байна. Компанийн хэмжээнд нийт 61 нэр төрлийн химийн бодисыг “Химийн хорт болон аюултай бодис хадгалах, худалдан авах, тээвэрлэх, ашиглах” тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд төв лаборатори болон үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн угаалга цэвэрлэгээнд ашиглаж байна. Үйлдвэрийн технологи болон тоног төхөөрөмжийн угаалга цэвэрлэгээнд ашиглах бодисуудыг “Sapura” олон улсын компанийн бодисыг хэрэглэдэг ба лабораторийн хэрэгцээний химийн бодисуудыг дотоодын компаниудаас худалдан авдаг. Бодисуудын сав, баглаа боодол бүрэн бүтэн эсэхийг шалган тээвэрлэх бөгөөд бодисууд нь хоруу чанар багатай, тогтвортой шинж чанартай. Хадгалалтын хувьд химийн бодисуудыг “Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй. Химийн хорт болон аюултай бодис, бүтээгдэхүүний агуулах. Ерөнхий шаардлага. “MNS 6458:2014”- ийн шаардлага хангасан агуулахад хадгалах журмын дагуу ангилан, нэр хаяг, шошго, анхааруулах үг, тэмдэг тэмдэглэгээ, хор аюулын мэдээллийг байршуулан хадгалах тул санамсаргүй осол, эрсдлээс бусад тохиолдолд сөрөг нөлөө бага. Үйлдвэр үйл ажиллагааны хүрээнд ашиглаж буй бүх химийн бодисыг ХАЛМ-тай байлгаж бүртгэлжүүлэн ажиллаж байна. Бодисууд нь 25-200кг болон 20-200л-ийн хэмжээ шуудай, хуванцар савлагаатай.

Төслийн хүрээнд 61 гаруй төрлийн химийн бодис, урвалж, бүтээгдэхүүнийг зөвшөөрлийн дагуу ашигладаг.

Тээвэрлэлтийн үед үүсч болзошгүй эрсдэл:

- Тээвэрлэлтийн явцад химийн бодисыг тээвэрлэх журам, аюулгүй ажиллагааг баримтлаагүйн улмаас бодис асгарч алдагдах, хөрс, ус бохирдуулах, жолооч, ачигч, ажиллагсдыг хордуулах, галын аюул, осол зэрэг эрсдэл үүсч болзошгүй юм.
- Химийн бодисуудыг ачиж буулгах үед бодис асгарч, алдагдаж байгаль орчныг бохирдуулах, жолооч ажиллагсад хордох эрсдэл үүсч болзошгүй.
- Тээвэрлэлтийн явцад бодисын сав, баглаа боодлын бүрэн бүтэн биш байдлаас үүдэн химийн бодис асгарч алдагдсанаар байгаль орчин бохирдох, галын аюул, осол үүсч болзошгүй.
- Тээврийн хэрэгслийн эвдрэл, гэмтэл мөн жолооч, ачигчдын болгоомжгүй үйлдлийн улмаас бодис асгарах, галын аюул, осол үүсч болзошгүй.

Хадгалалтын үед үүсч болзошгүй эрсдэл:

- Хадгалалтын явцад химийн бодисыг хадгалах журам, хор аюулын мэдээлэлд заасан зааврыг мөрдөөгүйн улмаас бодис асгарах, бодисын шинж чанар муудах, байгаль орчин, ажлын байр бохирдож болзошгүй.
- Химийн бодисын сав, баглаа боодлыг задлан ил задгай, хяналтгүй хадгалсаны улмаас бодисын тоос агаарт тархах, бодис асгарах, мөн бодисын шинж чанар өөрчлөгдөх, байгаль орчинд бохирдол үүсгэх зэрэг эрсдэл үүсч болзошгүй.
- Химийн бодис хадгалж буй агуулахын цонх, битүүмжлэл бүрэн бүтэн байдал алдагдсаны улмаас бодисын хадгалалтын горим алдагдах, осол аюул үүсч болзошгүй.

- Ажиллагсад бодистой ажиллах үед аюулгүй ажиллагаа, хувцас хэрэгсэлгүйн улмаас арьс салст, нүд амьсгалын замаар хүрэлцэх, хордох зэргээр эрсдэлд өртөж болзошгүй.
- Бодисын хяналтгүй асгаралт, алдагдлын улмаас агаарт хорт хий ялгарах, хүн ам, эд хөрөнгө, тоног төхөөрөмж эвдэрч сүйдэх зэргээр осол аюул үүсч болзошгүй.

Ашиглах явцад үүсч болзошгүй эрсдэл:

- Химийн бодисуудыг задлах, уусмал бэлтгэх, савлах зэргээр химийн бодистой ажиллах явцад бодис асгарах, уурших зэргээр ажиллагсдыг хордуулж болзошгүй.
- Санамсаргүй ослын улмаас химийн бодис асгарах, алдагдах тухайн орчныг бохирдуулах, ил гал, дөлний улмаас галын аюул үүсч болзошгүй.
- Ажиллагсад бодистой ажиллах үед аюулгүй ажиллагаа, хувцас хэрэгсэлгүйн улмаас арьс салст, нүд, амьсгалын замаар хүрэлцэх, хордох зэргээр эрсдэлд өртөж болзошгүй.
- Бодисын хяналтгүй асгаралт, алдагдалын улмаас хөрс, усан орчин, бохирдох мөн болзошгүй галын аюулын улмаас агаарт хорт хий ялгарах, хүн ам, эд хөрөнгө, тоног төхөөрөмж эвдэрч сүйдэх зэргээр осол аюул үүсч болзошгүй.

АЗОТЫН ХҮЧИЛ
NITRIC ACID – HNO₃

Ариутгалын бодисын найрлага

Бүтээгдэхүүний төрөл:	Хүчтэй хүчил
CAS number:	7697-37-2
Биег байдал:	Өнгөгүй, шаргал эсвэл улаан тухайтай байна
Үнэр:	Хууц, амьсгал боогдуулна
Уусах чанар:	Бүрэн уусна

Хөдөлмөр хамгаалал

! Бодистой харьцахдаа хүчил, шүлтэнд тэсвэртэй хамгаалалтын бээлий, хормогч, нүдний шил, нүүрний хамгаалалт хэрэглэх.

Бодистой зөв харьцах, халгалах

- Хүчиллэг шингэн бодис (pH=1-3)
- Уг бодисоор амьсгалах, залгих, нүд, биеэндээ хүрхээс болгоомжил, түлэх аюултай
- Гал авах эх үүсвэрийг зайлуулах.
- Агааржуулалт сайтай нөхцөлд хязгслана.
- Бүтээгдэхүүний сав баглааг сайн таслаж, ашиглах хүртэлээ битүүмжилнэ.
- Бүтээгдэхүүнийг халгалж буй өрөөнд хоол илэх, шингэн хийл зүүх, тамхи татах хоригтой

Анхны тусламж

- ✓ Арьсанд хүчил хүрсэн тохиолдолд их хэмжээний усаар (15 минут) сайтар зайлж, арьсан дээр үлдсэн хүчлийг 3%-ийн содын уусмалаар угааж саармагжуулна. Цочрол намдалгүй бол эмнэлэгийн тусламж авна.
- ✓ Бокхирдсон бүх хувцасыг нэн даруй авч хаяна.
- ✓ Нүдэнд хүрсэн бол анилгүйгээр 10-15 минут усаар сайтар зайлах.
- ✓ Амьсгалсан тохиолдолд швэр агаарт яаралтай гаргаж, амьсгалахад тохиромжтой тав тухтай байдалд байлгана.
- ✓ Залгисан тохиолдолд амаа усаар сайтар зайлж, бөөлжиж болохгүй.
- ✓ Хордсон үед эмнэлгийн тусламж яаралтай авах.

OSMOTASK 515

Ариутгалын бодисын найрлага

Бүтээгдэхүүний төрөл:	Хопимог		
Бүтээгдэхүүний бүтэц:	Хопимог (хүчтэй хүчил, хүчтэй суурь)		
Найрлага	Нэр	Агууламж%	Химийн томъёо
	Фосфорын хүчил	-	H ₃ PO ₄

Хөдөлмөр хамгаалал

! Бодистой харьцахдаа хүчил, шүлтэнд тэсвэртэй хамгаалалтын бээлий, хормогч, нүдний шил, нүүрний хамгаалалт хэрэглэх.

Бодистой зөв харьцах, халгалах

- Хүчиллэг шингэн ариутгагч бодис (pH=3)
- Уг бодисоор амьсгалах, залгих, нүд биеэндээ хүрхээс болгоомжил
- Гал авах эх үүсвэрийг зайлуулах.
- Агааржуулалт сайтай нөхцөлд хязгслана.
- Бүтээгдэхүүний сав баглааг сайн таслаж, ашиглах хүртэлээ битүүмжилнэ.
- Бүтээгдэхүүнийг халгалж буй өрөөнд хоол илэх, шингэн хийл зүүх, тамхи татах хоригтой

Анхны тусламж

- ✓ Арьсанд хүрсэн тохиолдолд их хэмжээний усаар сайтар зайлж угаах.
- ✓ Бокхирдсон бүх хувцасыг нэн даруй авч хаяна.
- ✓ Нүдэнд хүрсэн бол анилгүйгээр 10-15 минут усаар сайтар зайлах.
- ✓ Амьсгалсан тохиолдолд швэр агаарт яаралтай гаргаж, амьсгалахад тохиромжтой тав тухтай байдалд байлгана.
- ✓ Залгисан тохиолдолд амаа усаар сайтар зайлж, бөөлжиж болохгүй.
- ✓ Хордсон үед эмнэлгийн тусламж яаралтай авах.

Зураг:19 Химийн бодисын санамж /ХАЛМ/

№	Төлөвлөгдсөн ажил	Биелэлт
Тээвэрлэх		
1	Тээвэрлэлт хийж буй жолооч нарыг сургалтанд хамруулж, химийн бодисын хор аюул, аюулгүй ажиллагааны талаарх мэдлэг олгох	Химийн бодисын хор аюул, аюулгүй ажиллагааны талаарх сургалтанд хамрагдсан гэрээт компаний ажилчид тээвэрлэлтэд ажилладаг ба холбогдох үйлдвэрийн ажилчид химийн бодисын аюулгүй ажиллагааны сургалт болон АПУ ДЭЙРИ ХХК -ийн дотоодод мөрдөгдөх шинэчлэгдсэн химийн бодисын хяналтын тухай журмын танилцуулах сургалтанд хамрагдсан.
2	Химийн бодисыг тээвэрлэхдээ сав баглаа боодлын бүрэн бүтэн байдлыг ханадаг байх, асгарч алдагдсан тохиолдолд хураан авах саармагжуулах, хоргүйжүүлэх материал, гал унтраах багаж хэрэгслээр тээврийн хэрэгслийг тоноглох	Тээвэрлэлтийн гэрээт компаниудад Химийн бодисыг тээвэрлэхдээ сав баглаа боодлын бүрэн бүтэн байдлыг ханадаг байх, асгарч алдагдсан тохиолдолд хураан авах саармагжуулах, хоргүйжүүлэх материал, гал унтраах багаж хэрэгслээр тээврийн хэрэгслийг тоноглох шаардлагыг тавин ажилладаг.
Хадгалах		
3	Химийн бодисуудыг битүүмжлэл сайтай хуурай, сэрүүн, агааржуулалт сайтай агуулахад бодисын хор аюулын мэдээлэлд заасны дагуу хадгалах	Химийн бодисын шинэ агуулахыг барин ашиглалтанд оруулсан ба агуулахад бодисын хор аюулын мэдээлэлд заасны дагуу химийн бодисууд хадгалагдаж байна.
4	Химийн бодисын агуулахыг стандартын дагуу тохижуулах, агуулахыг орчим ил гал гаргах, тамхи татахгүй байх	Шинэ химийн бодисын агуулахын стандартын дагуу тохижуулалт хийгдэж байгаа ба агуулахын орчим ил гал гаргах эрсдлээс сэргийлсэн галын дохиолол болон яаралтай үеийн галын аюулгүй байдлын тусламж байрлуулсан. Мөн зөвшөөрөгдсөн тамхи татах цэг агуулахын ойр орчим байрладаггүй.
5	Химийн бодис асгарч, алдагдах, ажиллагсад хордох, бэртэх, гэмтэх, галын аюулын үед бодисыг хураан авах сав, хүрз хоргүйжүүлэх саармагжуулах бодис урвалж, яаралтай тусламжийн эмийн сан, гал унтраах багаж хэрэгсэл бэлэн байлгах	Химийн бодисын агуулахад химийн бодис асгарч, алдагдах, ажиллагсад хордох, бэртэх, гэмтэх, галын аюулын үед бодисыг хураан авах сав, хүрз хоргүйжүүлэх саармагжуулах бодис урвалж, яаралтай тусламжийн эмийн сан, гал унтраах багаж хэрэгсэл бүрэн байршуулагдсан.
6	Болзошгүй эрсдэл тохиолдсон үед эрсдлийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай эрсдлийн	Компаний дотоод онцгой байдалд бэлэн байх, хариу арга хэмжээ авах журмаар зохицуулагдан байнгын бэлэн байдлыг ханган ажилладаг.

	сан үүсгэх, байнгын бэлэн байдалд байлгах	
Эрсдэлд тохиолдсон үед авах арга хэмжээ		
7	Гал гарсан тохиолдолд гал унтраагуур, гал түймрийн голомтод ажиллагсдыг бүх биеийг хамгаалах хувцас, хэрэглэл, бээлий, хорт утааны багтай ажиллах нөхцлөөр хангах	Галын аюулын сан нь гал унтраагуур, гал аюулын хамгаалах хувцас, хэрэглэл, бээлий, хорт утааны баг зэргийг бэлтгэн байрлуулсан.
8	Химийн бодис асгарсан тохиолдолд химийн бодис хадгалах, зориулалтын саванд цуглуулах, шингээгч материал ашиглах, асгарсан талбайг сайтар цэвэрлэх, агааржуулах	Химийн бодисын агуулахад гэнэтийн үед химийн бодис асгарсан тохиолдолд химийн бодис цуглуулах, хадгалах зориулалтын сав, шингээгч материал зэргийг ханган байрлуулсан.
9	Нүд, арьс салст, амьсгал болон залгисан тохиолдолд зааврын дагуу арга хэмжээ авах, эмнэлгийн анхан тусламж үзүүлэх	Химийн бодисын агуулахад яаралтай үед хэрэглэх эмнэлгийн анхан тусламжийн сан болон нүдний зайлуур болон шүршүүр байршуулагдсан.
10	Ноцтой ослын үед аюулын бүс тогтоох, энэ талаар мэргэжлийн байгууллага (ОБЕГ, МХЕГ)-д нэн даруй мэдэгдэж орчны хяналт шинжилгээний талаар дүгнэлт гаргуулах, холбогдох арга хэмжээг шуурхай зохион байгуулах	ОБЕГ -ын гэнэтийн аюул ослын сургалтанд ажилчдыг хамруулдаг ба ноцтой аюул ослын үед хамтран ажиллахад бүрэн бэлтгэлтэй байдаг.

4.4 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

АПУ ДЭЙРИ ХХК нь хог хаягдлын менежментийг үйлдвэрлэлээс гарч буй бүх төрлийн хатуу хог хаягдлын хүрээнд хэрэгжүүлдэг ба хог хаягдлын хэмжээг бууруулах, ландфиллд хаягдах хаягдлыг багасгах, дахивар хог хаягдлаа эргүүлэн ашиглах, дахин боловсруулахад чиглэн ажиллаж байна. Хог хаягдлын 3R стратегийг үйлдвэр нэгж хэсгүүдэд хэрэгжүүлэн хог хаягдлын цэгүүдийг 5S зарчмын дагуу сайжруулан хог хаягдлын ангилан хаялтыг нэмэгдүүлж байна. Хог хаягдлын менежментийг үйлдвэрлэлээс гарч буй бүх төрлийн хатуу хог хаягдлын хүрээнд хэрэгжүүлдэг ба хог хаягдлын хэмжээг бууруулах, ландфиллд хаягдах хаягдлыг багасгах хүрээнд Шинэ Шил ХХК, Мултипак ХХК, Эко Орчин ХХК, Түмэн эгшиг ХХК-т хамтран ажиллаа. Энэ хүрээнд үйлдвэрлэлийн хог хаягдлын хэмжээг өмнөх онтой харьцуулахад 30%-аар бууруулж, хаягдал шилийг боловсруулах үйлдвэр Шинэ Шил ХХК-д хаягдал гялгар уутыг Мултипак ХХК-д тус тус нийлүүлэн нүхэн жорлонгийн доторлогоо, барилгын дулаалгын хөөс хийхэд зориуллаа. Мөн үйлдвэрлэлээс гарч органик хог хаягдал болох улаан буудайн, арвайн соёолжийн үлдэгдлийг малчид фермерүүдэд хөрөнгө шаарыг малын тэжээлийн үйлдвэрт тогтол нийлүүлсээр байна.

Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгах боломжийг бүрдүүлэн, хогийн савнуудын хаягжилтыг шинэчлэн, үйлдвэр бүрт бүртгэлжүүлэн, төвлөрсөн хогийн цэгийг сайжруулсан. Мөн оффисын хог хаягдлыг ангилан ялгах боломжийг сайжруулан, хогийн савнуудыг стандартад нийцүүлэн шинэчлэн байрлуулсан. Үйлдвэр болон оффисын орчинд хог хаягдлыг дахивар, цаас, ахуйн болон аюултай хог хаягдал гэсэн 4 бүлэгт хуваан хог хаягдлыг ангилаж байна. Төвлөрсөн хогийн цэгээс энгийн хог хаягдлыг Эко орчин ХХК тээвэрлэн, дахин боловсруулах дахин ашиглах аж ахуйн нэгж хувь хүн байгууллагууд руу нийлүүлдэг. Дахин боловсруулагдахгүй хог хаягдлыг морингийн даваан хог хаягдлыг төв цэгт аваачдаг.

Зураг:20 Ажлын байран дээр хог ангилан ялгах сав

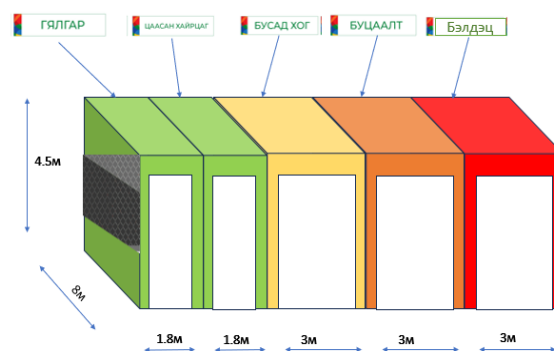

Аюултай болон химийн хорт бодисын сав баглаа боодол, зайг дахин боловсруулах, устгах үйл ажиллагааны үйлдвэр Түмэн Эгшиг ХХК нийлүүлж байна. Хадгалалтын хувьд хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт тусдаа аюулгүй байдлыг нь ханган хадгалдаг. Хаягдал химийн бодисын сав баглаа боодлын нэр хаяг, шошго, анхааруулах үг, тэмдэг тэмдэглэгээ, хор аюулын мэдээллийг байршуулан хадгалан санамсаргүй осол, эрсдлээс урьдчилан сэргийлэн ажилладаг.

Зураг:21 Аюултай хог хаягдлын цэг

Бид хог хаягдлын менежментийн хүрээнд хог хаягдлын төрлүүдээ тодорхойлон ажлын байран дээр нь ангилан ялгах боломжийг бүрдүүлэн, Үйлдвэрээс гарч буй хог хаягдлыг стандарт шаардлага хангасан ангилан ялгалттай хогийн цэгт хуваарилан төвлөрүүлэхээр үйлдвэрлэлийн баруун хойно талбайд шинэ хогийг цэг ашиглалтанд оруулах, барилга байгууламжийн ажил гүйцэтгэх шатандаа явж байна. Бид хог хаягдлаа ангилан ялгаснаар дахин боловсруулах үйлдвэрлэл рүү нийлүүлэхэд хялбар болгоно.

Зураг:22 Ангилан ялгалттай хогийн цэгийн план зураг

Зураг:23 Шинэ хогийн цэгийн барьж тохижуулсан байдал

ТАВ. 2024 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ГҮЙЦЭТГЭХЭД ЗАРЦУУЛСАН ЗАРДЛЫН ЗАДАРГАА БҮДҮҮВЧ

№	Арга хэмжээний ангилал	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Хугацаа	Ажил хариуцагч	Зарцуулсан зардал \сая.төг\	Нэмэлт тайлбар
1	Удирдлага, зохион байгуулалт	БОМТ-ний хэрэгжилтийг хангах, зохион байгуулах үүрэг бүхий дотоод хяналтын нэгжтэй байх	I улирал	ХАБЭА-н инженер	-	Цалин урамшууллын хэмжээ: Хөдөлмөрийн гэрээгээр зохицуулагдаж ажилтны үүрэг оролцоогоор цалин урамшуулал бодогдсон.
2		Онцгой байдлын ерөнхий газартай хамтран ажиллах гэрээ байгуулж гэнэтийн осол эрсдлийн талаар сургалт зохион байгуулах	Жилийн туршид	ХАБЭА-н инженер	-	Ажилчдын сургалтын зардал
3		Хог хаягдлын менежментийн талаарх сургалт зохион байгуулах	Жилийн туршид	ХАБЭА-н инженер	-	Дотоод үйл ажиллагааны зардлаар
4		Хог хаягдлын гэрээ сунгуулах	I, II улирал	ЗХНА	Гэрээний дүнгээр	2024.01.01 өдрийн
5		Аюултай хог хаягдал ачуулах	Жилийн туршид	ХАБЭА-н инженер	6.0	Аюултай хог хаягдал ачиж тээвэрлэх ажлын акт
6		Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд: Байгаль орчинд ээлтэй арга хэмжээ зохион байгуулах: Мод тарих аян, их цэвэрлэгээ гэх мэт	II, III улирал	ХАБЭА, АПУ групп байгаль орчны баг	3.0	Тэрбум үндэсний хөдөлгөөнд оролцов мод
				НИЙТ	9.0	
7	Сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ	Үйлдвэрийн гадна орчныг тохижуулах, зүлэгжүүлэх, тогтмол цэвэрлэж байх. Дулааны улиралуудад саарал усаар услах	5-9 саруудад	ХАБЭА, ЗХНА	1,5	Дотоод ажиллагааны зардлаар үйл

8		Техник тоног төхөөрөмжийн аюулгүй ажиллагаа, бүрэн бүтэн байдлыг тогтмол хянан ханган ажиллах	Жилийн турш	Инженеринг алба	-	Үйл ажиллагааны зардал
9		Түүхий эд болон эцсийн бүтээгдэхүүний тээвэрлэлтэнд ашиглах машинг жил бүрийн тогтмол техникийн үзлэг оношилгоонд оруулах, агаар бохирдуулсаны төлбөрийг төлөх	Жилд нэг удаа	Ложистикийн алба	3.5	
10		Үйлдвэрийн хаягдал усны чанарын шинжилгээ хяналтыг тогтмол хийлгэх. Өөрийн лабораторит сар бүр хийхээс гадна холбогдох итгэмжлэл бүхий лабораториор шинжилгээ хийлгэн, дүгнэлт гаргуулах	Улирал бүр	ЧУХА	0.4	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан
11		- хог хаягдлыг тогтмол хугацаанд шилжүүлэх	Жилийн турш	Ложистик алба	-	Гэрээний дагуу
12		Үйлдвэрийн нийт ногоон байгууламж бүхий талбайг тордон арчлах, услах, Машин техникийг тогтоосон зам талбайгаар явуулах	4-10 саруудад	ЗХНА, ХАБЭА	-	
13		Эрчим хүчний хэмнэлтийг нэмэгдүүлэх	Жилийн турш	Үйлдвэр нэгж хэсгүүд	5,0	Савлах цехийн ажлын байрны гэрэлтүүлгийг шинэчлэсэн
				НИЙТ	10.4	
14	Химийн бодисын эрсдэлийн менежмент	Химийн бодисын шүршүүр солих, хамгаалах хэрэгслүүд байршуулах	Жилийн турш	ХАБЭА	14.0	
				НИЙТ	14.0	
16	Хог хаягдлын менежмент	Ахуйн буюу энгийн хог хаягдал	Жилийн турш	ХАБЭА	-	Гэрээний дагуу
17		Шинэ хогийн цэг дээр тасалгаа бүр дээр хаалт хашлага хийх	10 сард	ХАБЭА	5.9	Хогийн шинэчлэх цэг
18		Аюултай хог хаягдал	Жилийн турш	ХАБЭА	5.5	Гэрээний дагуу

19		Спиртийн шаар, пивоны шаар, хаягдлыг дахин боловсруулах, малын тэжээл бэлтгэн нийлүүлэх ажлын хүрээнд шингэн байдлаар малчид, фермерүүдэд тогтмол нийлүүлж байна	Жилийн турш	Сүү бэлтгэлийн албан	-	Хамтын гэрээний дагуу
				Нийт	11.4	
19	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	Агаарын чанар- NO2, SO2, нийт тоосны агууламж	Жилд нэг удаа	ХАБЭА	0.583	
20		Дуу чимээ - Дотоод орчны дуу шуугианы түвшин	Жилд нэг удаа	ХАБЭА	0.28	
21		Төвлөрсөн ус хангамжийн усны чанарын шинжилгээ	Сар бүр	ХАБЭА	-	
22		Нийлүүлэх хаягдал усны шинжилгээ	Улирал бүр		0.384	
23		Хөрсний чанар - Хүнд металлууд	Жилд нэг удаа	ХАБЭАБО	0.227	
					Нийт	1.474
Зарцуулагдсан нийт зардал					46.274	

ЗУРГАА. ДҮГНЭЛТ

АПУ ДЭЙРИ ХХК нь 2017 онд тустаа аж ахуйн нэгж байгууллага болж АПУ групп охин компани бөгөөд байгуулагдсан цагаасаа эхлэн Монгол Улсын дотоодийн сүү сүүн бүтээгдэхүүний түүхийг бичилцэж ирсэн бөгөөд өнгөрсөн хугацаанд явуулсан бодлого, үйл ажиллагаа, бүтээн байгуулалт болон олсон ололт, гаргасан амжилтаараа ямагт салбартаа тэргүүлж ирсэн. Үйлдвэрлэл, үйл ажиллагаагаа түүний нөлөө нь байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөлгүй ээлтэй байлгах, байгалийн нөөцийг зөв зохистой хэрэглэх, байгаль орчинд үлдээх ул мөрөө бага байлгах зорилгоор олон улсын стандартад нийцүүлэх зорилтын хүрээнд хүнсний аюулгүй байдлын менежментийн тогтолцоо ISO22000, Чанарын менежментийн тогтолцооны стандарт ISO9001:2015 стандартуудыг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлж чанар, бүтээмж, менежментээ ямагт сайжруулан ажиллаж байна. Мөн аюулгүй ажиллагааг хангах зорилгоор Хейнекен компанийн хэрэгжүүлдэг “Safety First” буюу “Амь насаа хамгаалах 12 амлалт” -ийг баримтлан ажилладаг.

Байгаль орчны менежмент нь АПУ ДЭЙРИ компанийн үйл ажиллагааны салшгүй нэг хэсэг байх ба дараахь зарчмуудыг баримтлан бүхий л үйлдвэрлэл, үйл ажиллагааны туршид байгаль орчны сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, аюултай материал, ус, эрчим хүч болон бусад байгалийн нөөцийн хэрэглээг хэмнэх, хог хаягдлын хэмжээг багасгах, хаягдлыг дахин боловсруулах, дахин ашиглах боломжийг нэмэгдүүлэхэд чиглэн ажиллаж байна. АПУ группийн хэмжээнд 2023 оны стратеги зорилтуудын нэг болох “Brewing Better World” буюу “Сайхан дэлхийг цогцлооё” стратегийн хүрээнд байгаль орчинд чиглэсэн төсөл, хөтөлбөрүүдийг төлөвлөн “Шилээ дахин амьдруулъя”, “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөнд зэрэг байгаль орчны төсөл хөтөлбөрүүд амжилттай оролцон хэрэгжүүлсээр байна.

Мөн энэ жил АПУ групп компанийн хэмжээнд “Монгол бахархал” Тогтвортой хөгжлийн стратеги-2030 төлөвлөгөөг АПУ групп компанийн хэмжээнд батлагдсан бөгөөд 5 зорилтод ажлын хүрээнд Байгаль орчны ул мөрийг арилгах зорилтын хүрээнд Цэвэршүүлсэн бохир усыг дахин ашиглах үндэсний стандартын дагуу (MNS6734:2018) Цэвэрлэх байгууламжийг ажиллуулах, Усны хэрэглээг бууруулах, Хүлэмжийн хийн ялгаралыг бууруулах, Хог хаягдлыг ангилах дахин боловсруулах, сав баглаа боодлын менежментийн стратеги хэрэгжүүлэхээр үйл ажиллагааны төлөвлөгөөндөө тусган хэрэгжүүлсээр байна.

Байгалийн нөөцийн хэмнэлтийн зорилгын хүрээнд дулаан, цахилгаан эрчим хүч, усны хэрэглээгээ өмнөх оны энэ үетэй харьцуулахад бууруулан ажиллав.

ХАВСРАЛТУУД

Хууль зүйн сайдын 2016 оны
А/204 дүгээр тушаалаар батлав.

МОНГОЛ УЛС
ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН
УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ
000142177

2017.09.22
/ Бүртгэсэн он, сар, өдөр /

9011695053
/ Хувийн хэргийн дугаар /

6229654
/ Регистрийн дугаар /

АПУ дэйри Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
/ Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцлагын хэлбэр /

Дүрэм
/ Үүсгэн байгуулах баримт бичиг /

Тогтоол 02 2017.08.21
/ шийдвэрийн нэр / / дугаар / / он, сар, өдөр /

1050 Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл
/ код / / Үндсэн эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл /

1104 Жүүс, ундаа үйлдвэрлэл
4630 Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, жүүс, ундааны бөөний болон жижиглэнгийн худалдаа
4610 Гадаад худалдаа

Туслах эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл /

Хугацаагүй 1 54,619,000.0
/ хугацаа / / гишүүдийн тоо / / өөрийн хөрөнгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр /

Улаанбаатар, Хан-Уул, 1-р хороо, чингисийн өргөн чөлөө, 33/5, Утас1: 99114718, Утас2: . Факс:

/ хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг /

Оюунгэмч, улсын бүртгэлийн
ерөнхий тазар Хуулийн этгээдийн
бүртгэлийн газар
/ бүртгэсэн байгууллагын нэр /

Хуулийн этгээдийн үүсгэн байгуулах баримт бичигт оруулсан нэмэлт өөрчлөлтийн бүртгэл

Д/д	Нэмэлт өөрчлөлтийн агуулга	Бүртгэсэн	
		Огноо	Ажилтан тэмдэг
1	Гончиг овогтой Энхбилээ-г Гүйцэтгэх захирал-р томилсныг бүртгэв.	2017.09.22	Б.Лхагвасүрэн
2	Шинэчилсэн дүрэм бүртгэв.	2018.03.01	Э.Эрэнз билэг
3	Санж овогтой Ганзориг -г Гүйцэтгэх захирал-р томилсныг бүртгэв.	2018.10.17	Ж.Нямдорж
4	Өөрийн хөрөнгийн хэмжээ 6240000 мян.төг-р нэмэгдэж нийт 60859000 мян.төг болсон өөрчлөлтийг бүртгэв.	2019.03.04	Г.Санжаа
5	Эцсийн өмчлөгч 1 иргэн бүртгэв.	2020.10.01	У.Мандахтуяа

Энэхүү гэрчилгээг хуурамчаар үйлдсэн этгээдэд Монгол Улсын хуулийн шуу харгүснийг хүлээлгэн
Улсын бүртгэлийн гэрчиг эз шсвартай бол хүчин үй.

* 0 0 0 1 4 2 1 7 7 *

МОНГОЛ УЛС

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН
ГАЗАР ЭЗЭМШИХ ЭРХИЙН

ГЭРЧИЛГЭЭ

Дугаар 000014076

Капитал групп ХХК		/ 2843757 /-д
Нийслэлийн Засаг даргын захирамж (нийгдвэр гаргагч)	-ын 20 19 оны 12 сарын 17 өдрийн А/1325 тоот	(регистрийн дугаар)
нийгдвэрийг үндэслэн	Улаанбаатар Хан-Уул 19-р хороо	
	(аймаг, нийслэл) (сум, дүүрэг) (баг, хороо)	
(худалжсны нэр) 1780800670		(ханааны дугаар/ тоот) 22881.0
байрлах, нэгж талбарын	дугаар бүхий 12.2881/	м.кв /га/ газрыг
Үйлдвэрлэл		зориулалтаар
15 жилийн хугацаатай эзэмшүүлж, эрхийн улсын бүртгэлийн		Э-2206001355

дугаарт бүртгэж гэрчилгээ олгов.

ГАЗРЫН АСУУДАЛ ЭРХЭЛСЭН
БАЙГУУЛЛАГА / АЛБАН ТУШААЛТАН

НИЙСЛЭЛИЙН ГАЗАР ЗОХИОН
БАЙГУУЛАЛТЫН АЛБАНЫ ДАРГА

ТАМГА / ТЭМДЭГ

(сарын үсэг)

А.Энхманлай /

20 1 16
20 оны сарын өдөр

Гэрчилгээний хэл: монгол хэл
Гэрчилгээний дугаар: 22881
Харгалзсан талбайн хэмжээ: 1780800670
Харгалзсан талбайн дугаар: 12.2881
Харгалзсан талбайн өдөр: 2020.01.16
Харгалзсан талбайн үзэг: 111216

Нийслэлийн Газар зохион байгуулалтын алба

Нэгж талбарын дугаар: 1780800670 Эрхийн төрөл: эзэмших

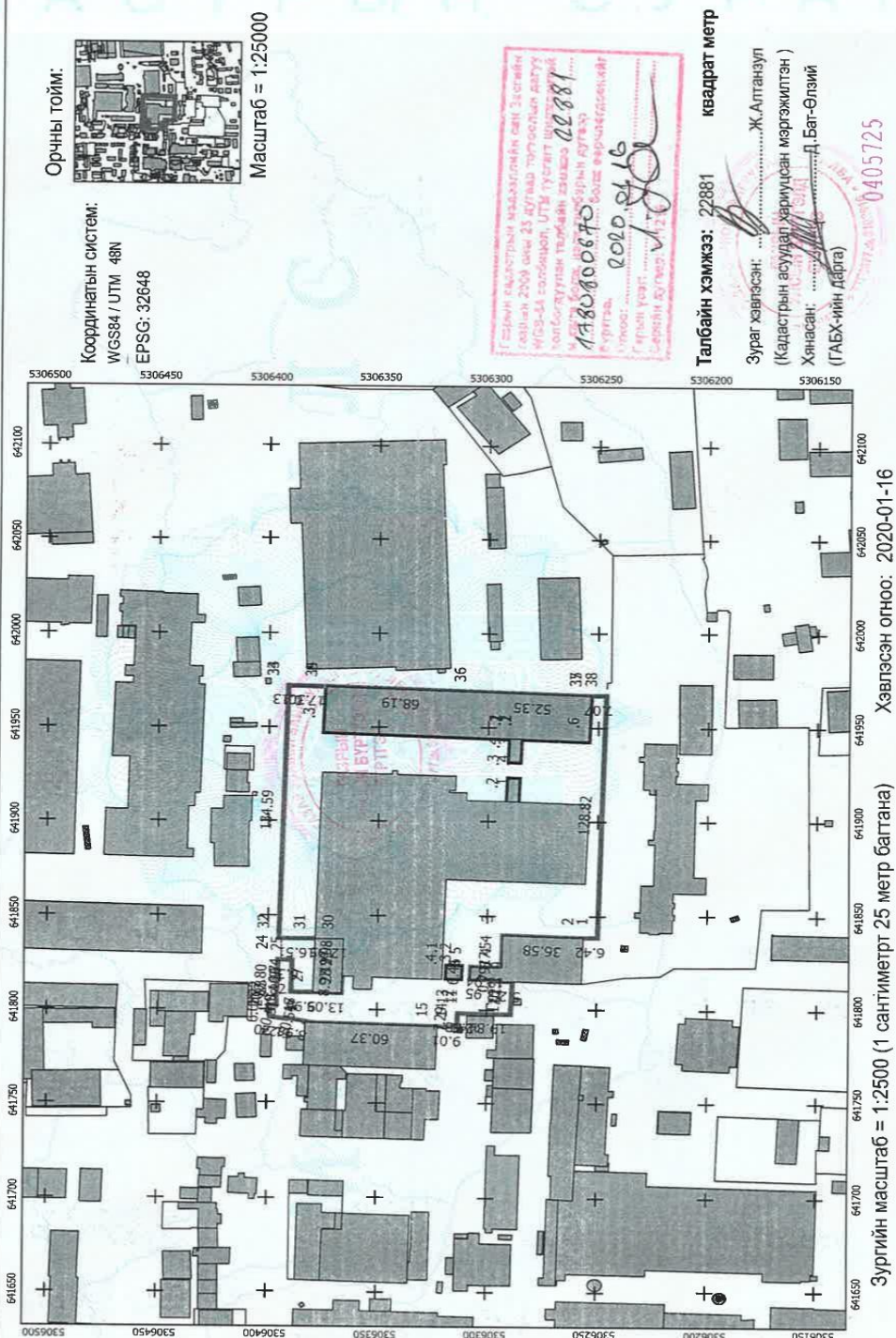
Регистрийн дугаар: 2843757 Хуулийн этгээдийн нэр: Капитал групп ХХК Майнццэг

ХАЯГ: Аймаг/Хот: Улаанбаатар
Гудамж: Тоот:

Сум/Дүүрэг: Хан-Уул

Баг/Хороо: 19-р хороо

Кадастрын муж: 800

Улаанбаатар хотын төв хэргийн даргын
2021 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдөр
А/154 дугаар тушаалын 2 дугаар хэсгээр

ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ДҮГНЭЛТ

Дугаар 0006613

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр: "АПУ-ДЭЙРИ" ХХК

Хаяг: ХАН-УУЛ ДҮҮРГИЙН 19 ДҮГЭЭР ХОРОО, ЧИНГИСИЙН ӨРГӨН ЧӨЛӨӨ 33-5 ТООТ

Ажлын байрны зориулалт, үйл ажиллагааны чиглэл:

"ХҮНСНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ"

Барилга байгууламжид гал унтраах тоног төхөөрөмж, гал унтраах автомат босон
дохирлын систем, утаа зайлуулах систем, усан хангамж/ анхан шатны багаж хэрэгсэл,
бодис материал зэргийг байрлуулан ашиглахад энэхүү дүгнэлтийг олгоно.
Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.3, 19 дүгээр зүйлийн 19.2/
Улсын тэмдэгтийн хураамсгийн тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 33.1.4/

Олгосон: 2023 09 сар 22 өдөр

Хүчинтэй хугацаа: 2024 09 сар 22 өдөр хүртэл

ХАН-УУЛ ДҮҮРГИЙН

дарга ХУРАНДАА

Дүгнэлт олгосон

аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн байдлын газар /хэлтсийн/

цолтой

Д.БАТ-ЭРДЭНЭ

Дүгнэлт олгосон

ХАН-УУЛ ДҮҮРГИЙН

Гал түймрийн улсын хяналтын байрлал

аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Онцгой байдлын газар /хэлтсийн/

цолтой

Г.САЙНЗУЛ

Онцгой байдлын эрхтсний газрын даргаан
2023 онд 07 дугаар сарын 07-ны өдөр
А/154 дугаар тушаалын 2 дугаар хэсгээр

ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ДҮГНЭЛТ

Дугаар **0006622**

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр: **“АПУ-ДЭЙРИ” ХХК**

Хаяг: **ХАН-УУЛ ДҮҮРГИЙН 19 ДҮГЭЭР ХОРОО, ЧИНГИСИЙН ӨРГӨН ЧӨЛӨӨ 33-5 ТООТ**

Ажлын байрны зориулалт, үйл ажиллагааны чиглэл:

“АГУУЛАХ”

Барилга байгууламжид гал унтраах тоног төхөөрөмж, /гал унтраах автомат бодон дохиоллын систем, утаа зайлуулах систем, усан хангамж/ анхан шатны багаж хэрэгсэл, бодис материал зэргийг байрлуулан ашиглахад энэхүү дүгнэлтийг олгоно.
/Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.3, 19 дүгээр зүйлийн 19.2/
/Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 33.1.4/

Олгосон: **2023 09 22** он сар өдөр

Хүчинтэй хугацаа: **2024 09 22** он сар өдөр хүртэл

Дүгнэлт олгосон:

ХАН-УУЛ ДҮҮРГИЙН аймаг, нийслэлийн Онцгой байдлын газар /хэлтсийн/
дарга **ХУРАНДАА** цолтой **Д.БАТ-ЭРДЭНЭ**

Дүгнэлт гаргасан:

ХАН-УУЛ ДҮҮРГИЙН аймаг, нийслэлийн Онцгой байдлын газар /хэлтсийн/
Гал түймрийн улсын хяналтын байр /хэлтсийн/ цолтой **Г.САЙНЗУЛ**

ХИМИЙН ХОРТ БОЛОН АЮУЛТАЙ БОДИСЫГ ЭКСПОРТЛОХ,
ИМПОРТЛОХ, ХИЛ ДАМЖУУЛАН ТЭЭВЭРЛЭХ, ҮЙЛДВЭРЛЭХ,
АШИГЛАХ, ХУДАЛДАХ АЖ АХУЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТУСГАЙ

ЗӨВШӨӨРӨЛ

Огноо: 2022-12-20

Дугаар: 0002331

Улаанбаатар хот

Аж ахуйн нэгжийн нэр: АПУ ДЭЙРИ ХХК

Аж ахуйн нэгжийн гэрчилгээний дугаар: 9011695053

Регистрийн дугаар: 6229654

Хаяг: Улаанбаатар, Хан-Уул, 1-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө, 33/5

Утас: 99114718

Дараах химийн хортой, аюултай бодис:

Ашиглах

аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай

зөвшөөрлийг

2022.12.19-2026.12.31

хүртэл хугацаагаар олгов.

№	Бодисын нэр		Томъёо	Олон улсын бүртгэлийн дугаар /CAS/	Ангилал	Үйлдвэрлэсэн улс	Хэмжээ
	Монгол	Олон улсын					
1	Хавсралтад дурдсан 61 нэр төрөл бодис						
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							

Улсын хилээр нэвтрүүлэх боомт: -----

Зөвшөөрөл олгосон: Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам
Төрийн нарийн бичгийн дарга

Э. БАТТУЛГА /

Химийн хорт болон аюултай бодисын бодлого
зохицуулалт харуусан мэргэжилтэн

/ Ц.БАТЖАРГАЛ /

2024 оны 01-р сарын 01-ний өдөр

№ **20240031** Улаанбаатар хот

Энэхүү “Хог, хаягдалын менежментийн үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ” (Цаашид “Гэрээ” гэх)-г нэг талаас Улаанбаатар хот, БГД 5-р хороо, ажилчны гудамж 80/1 тоот хаягт орших, “Эко орчин” ХХК /РД:5434459/, /цаашид “Гүйцэтгэгч” гэх/, түүнийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал ажилтай О.Есөнтөмөр, нөгөө талаас Хан-Уул дүүрэг, 3-р хороо, үйлдвэрийн гудамж, өөрийн байранд байрлах, “АПУ” ХК /РД:2702673/, /цаашид Захиалагч гэх/, түүнийг төлөөлж Захиргаа, хүний нөөц эрхэлсэн захирал Ж.Ичинхорлоо нар нь Монгол улсын Иргэний хуулийг удирдлага болгон дараах нөхцөлөөр харилцан тохиролцож байгуулав.

НЭР ТОМЬЁО

Энгийн хог хаягдал:	Дахин боловсруулах боломжгүй хог хаягдал. Үүнд химийн хорт хаягдал орохгүй болно.
Дахивар хог хаягдал:	Улаанбаатар хотод дахин тухайн хог хаягдлыг дахин боловсруулах үйлдвэр ажиллаж байгаа болон Улаанбаатарт тухайн хогийг худалдан авах эрэлт байгаа тийм хог хаягдлыг хэлнэ. Үүнд химийн хог хаягдал орохгүй болно. Хавсралт №2-оор энэхүү гэрээний Дахивар хогийн жагсаалтыг батлав.
ХУТ:	Хаягдлын Удирдлагын Төв (Гүйцэтгэгчийн Дахивар хог хадгалах борлуулах зориулалтын талбай)

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1. Энэхүү гэрээний зорилго нь Гүйцэтгэгч тал нь Захиалагч талын Хог, хаягдалын менежментийг хариуцан ажиллах, Гүйцэтгэгч тал Захиалагчид энэхүү гэрээнд заасан үйлчилгээний төлбөрийг төлөхтэй холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулахад оршино.
- 1.2. Гэрээний 1.1-д заасан “Хог, хаягдалын менежментийг хариуцан ажиллах” гэдэгт дараах ажил үйлчилгээг багтаан ойлгоно. Үүнд:
 - 1.2.1. Захиалагчийн ангилсан Энгийн хог хаягдлыг Нийслэлийн заасан хогын цэгрүү тээвэрлэх
 - 1.2.2. Захиалагчийн ангилсан Дахивар хог хаягдлыг Гүйцэтгэгчийн ХУТ-с хүртэл тээвэрлэх
 - 1.2.3. ХУТ-д тээвэрлэгдсэн дахивар хог хаягдлыг Хаягдал дахин боловсруулах үйлдвэрүүдэд худалдан борлуулах
 - 1.2.4. Худалдан авалт хойшлогдсон дахивар хог хаягдлыг ХУТ-д хадгалах
 - 1.2.5. Энгийн болон Дахивар хог хаягдлын менежментийн тайланг Захиалагчид сар бүр тайлагнана.

УБ-2

Монгол Улсын Засгийн газрын
2004 оны 20 дугаар тогтоолоор батлав.

МОНГОЛ УЛС
УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ

000006357

2010.12.21
/Бүртгэсэн он, сар, өдөр/

9011262128
/Улсын бүртгэлийн дугаар/

5434459
/Регистрийн дугаар/

Эко-Орчин

Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани

/Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцлагын хэлбэр/

Дүрэм
/Үүсгэн байгуулах баримат бичиг/

Шийдвэр
/Шийдвэрийн нэр/

01
/Дугаар/

2010.10.28
он, сар, өдөр

511001
/код/

Гадаад худалдаа
/Үндсэн эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл/

/код/

/Туслах эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл/

Хугацаагүй
хугацаа

1
/аилуудийн тоо/

1,000.0
/өөрийн хөрөнгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр/

Хан-Уул, 2-р хороо, Чингэсийн өргөн чөлөө, Баттргйд ХХК-ийн - байр, утас1:99110389, утас2-, факс:

/хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг/

Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын
Хуулийн этгээдийн бүртгэлийн газар
/бүртгэсэн байгууллагын нэр/

УЛААНБААТАР
БАТЛАВ.

"ТҮМЭН ЭГШИГ" ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ
Г.ЧИНЗОРИГ

МОНГОЛ УЛС
БАТЛАВ.

"АПУ" ХК-ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
Ц.ЭРДЭНЭБИЛЭГ

ХИМИЙН ХОРТ БОДИС БОЛОН АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ
ШИЛЖҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ

Гэрээ №

2024 оны 9-р сарын 12-ны өдөр 20241023 Улаанбаатар хот

Нэг талаас Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг 14-р хороо, Намъяанжү-44 "Түмэн-Эгшиг" ХХК, Үйлдвэр эрхэлсэн ерөнхий менежер албан тушаалтай Батмөнх овогтой Одбаяр /цаашид "Хүлээн авагч" гэх/, Нөгөө талаас Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 3-р хороо, үйлдвэрийн гудамж, өөрийн байранд байрлах, "АПУ" ХК /РД:2702673/, /цаашид Захиалагч гэх/, түүнийг төлөөлж ХАБЭАБО хариуцсан ахлах менежер албан тушаалтай Олзмөнх овогтой Төрбат нар нь /цаашид "Шилжүүлэгч" гэх/ нар харилцан тохиролцож Хог хаягдлын тухай хууль, Засгийн газрын 2018 оны 116-р тогтоолын 1, 2-р хавсралт болох "Аюултай хог хаягдлыг түр хадгалах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах болон бүртгэх тайлагнах журам", Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2018 оны 02-р сарын 02-ны өдрийн А/21 тоот тушаал болон Байгаль орчны аюулгүй байдалтай холбогдох хууль, журмыг үндэслэн шилжүүлэгчийн үйл ажиллагааны явцад гарсан химийн бодисуудын үлдэгдэл, аюултай хог хаягдлын сав баглаа боодлыг хүлээн авагчийн байгууламжинд шилжүүлэхээр харилцан тохиролцож энэхүү 1 жилийн хугацаатай мастер гэрээг доорхи нөхцөлөөр байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1 Гэрээ байгуулагч талууд нь Монгол улсын 2017 онд шинэчлэн батлагдсан ХОГ ХАЯГДЛЫН ТУХАЙ Монгол улсын хууль, холбогдох дүрэм, журмыг удирдлага болгон энэхүү гэрээг байгуулсан ба үйл ажиллагаандаа дагаж мөрдөнө.
- 1.2 Шилжүүлэгчийн зүгээс Хүлээн авагчид энэхүү гэрээгээр чанарын шаардлага хангахааргүй болсон химийн бодис, сав баглаа боодлын хаягдал (цаашид "хог хаягдал" гэх) шилжүүлснээр Хүлээн авагч нь химийн бодисын хаягдлыг аюулгүй байгууламжид хадгалж, цаашид ахуйн эргэлтэнд оруулахгүй байх үүрэг хүлээнэ.
- 1.3 Аюултай хог хаягдлын төрөл, тоо хэмжээ болон тээвэрлэлтийн үнийн талаар гэрээний Хавсралт 1, 2-т тусгасан ба талууд гэрээний хугацаанд аюултай хог хаягдлыг шилжүүлэх бүртээ гэрээний Хавсралт 4-т тусгагдсан дагалдах бичгийг үйлдэх ба энэ нь гэрээний салшгүй хэсэг бөгөөд хүлээн авагч нь гэрээний хугацаан дахь аюултай хог хаягдал шилжүүлэг бүрд тайланг Шилжүүлэгчид сар бүр тайлагнана.

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ ЦУГЛУУЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ, ДАХИН БОЛОВСРУУЛАХ, УСТГАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭХ ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар 0000022

Огноо: 2022.04.20

Хавсралт 1-д заасан нөхцлийн дагуу аюултай хог хаягдал
Химийн сав, баглаа боодол дахин боловсруулах үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийг
(зөвшөөрлийн төрөл)
9011053065 улсын бүртгэлийн дугаартай 5031923

регистрийн дугаартай ТҮМЭН-ЭГШИГ ХХК-д 2022 оны 04 дугаар сарын 20-ны
өдрөөс 2023 оны 04 дугаар сарын 20-ны өдөр 1 жилийн хугацаагаар олгов.

Үйл ажиллагаа эрхлэх талаарх мэдээлэл:

Аюултай хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах үйл ажиллагаа
эрхлэгчийн бүртгэлийн дугаар 0000022

Аж ахуйн нэгж/иргэний хаяг: Улаанбаатар аймаг, хот Баянзүрх
сум, дүүргийн 14-р баг, хорооны Консулын, 6-19
(гудамж, байшин/халдсана дугаар)

Зөвшөөрөл олгосон үйл ажиллагаа явуулах газрын байршил: Төв
аймаг, хот Сэргэлэн сум, дүүргийн 1-р
баг, хорооны
(газрын нэр/гудамжны нэр, дугаар)

Хавсралт нь энэхүү зөвшөөрлийн салшгүй нэг хэсэг болно.

Зөвшөөрөл олгосон:

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ
ЖУУЛЧЛАЛЫН САЙД
(байгууллагын нэр, албан тушаал)

(гарын үсэг, тамга)

Б.БАТ-ЭРДЭНЭ
(овог нэр)

ХАЯГДАЛ ГЯЛГАР УУТ ШИЛЖҮҮЛЭХ БОЛОН

ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ГЭРЭЭ

2024 оны 01 сарын 16-ны/ний өдөр № **20240149** Улаанбаатар хот

Энэхүү хаягдал гялгар уут гялгар уутжүүлэх болон хамтран ажиллах гэрээг /цаашид "Гэрээ" гэх/ Монгол Улсын Иргэний хуулийн 343-358 дугаар зүйл болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийг үндэслэн,

Нэг талаас, Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу үүсгэн байгуулагдсан 9010001005 улсын бүртгэлийн дугаартай, 2702673 регистрийн дугаартай "АПУ" ХК, /цаашид "Шилжүүлэгч" тал гэх/ түүнийг төлөөлж ХАБЗАБО менежер албан тушаалтай О. Төрбат

Нөгөө талаас, Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу үүсгэн байгуулагдсан 9011823274 улсын бүртгэлийн дугаартай, 6643728 регистрийн дугаартай "МУЛТИПАК" ХХК, /цаашид "Хүлээн авагч" тал, хамтад нь "Талууд" гэх/ түүнийг төлөөлж Үйлдвэр удирдлагын газрын захирал Д.Дашдондов талууд дараах нөхцлөөр харилцан тохиролцож байгуулав.

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

- 1.1 Гэрээ байгуулагч талууд нь Монгол улсын 2017 онд шинэчлэн батлагдсан "ХОГ ХАЯГДЛЫН ТУХАЙ" Монгол улсын хууль, холбогдох дүрэм, журмыг удирдлага болгон энэхүү гэрээг байгуулсан ба үйл ажиллагаандаа дагаж мөрдөнө.
- 1.2 Шилжүүлэгчийн зүгээс Хүлээн авагчид энэхүү гэрээгээр үйлдвэр үйл ажиллагааны явцад гарсан хаягдал гялгар уутыг шилжүүлсэнээр Хүлээн авагч нь хаягдал гялгар уутыг дахин боловсруулах "МУЛТИПАК" ХХК, -ийн үйлдвэрийн байгууламжид хүргэх тээвэрлэлтийг бүрэн хариуцах ба хаягдал гялгар уутны хадгалалт, цаашид дахь устгал болон дахин боловсруулах бүхий л үйл ажиллагааг бүрэн хариуцах үүрэг хүлээнэ.
- 1.3 Шилжүүлэн авсан хаягдал гялгар уутыг зөвхөн дахин боловсруулалтын үйлдвэрлэлд ашиглах ба дахин боловсруулалтын түүхийн эд нийлүүлтийн орлогыг хүлээн авагч талууд хамтран дахивар цуглуулах байршлуудын тохижилт, ангилалтыг сайжруулах, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах, хог хаягдлын тухай ойлголтыг нэмэгдүүлэх сургалт зохион байгуулах, орчны бохирдлыг бууруулахад өөрсдийн хувь нэмрээ оруулан ажиллана. Үүнд:

Хариуцах ажиллууд	Байршил	Тоо ширхэг
Хог хаягдлын сургалт	Бүх салбарууд	Жилд-2 удаа
Дугуйт сагс	Шаадлагатай нэгжүүдэд	5≤
Саравч	Шаадлагатай нэгжүүдэд	2≤
Тэмдэг тэмдэглэгээ	Бүх салбарууд	30≤

Энэхүү хэрэг шүүд буюу шүүд бусад, аливаа арга, хэлбэрээр олшруулахыг хориглоно.

Батцог Маргад-
Эрдэнэ

Digitally signed by
Batcag Margad-Erdene
Date: 2024.02.01
15:35:47 +0800

Хууль зүйн сайдын 2016 оны
А/204 дүгээр тушаалаар батлав.

**МОНГОЛ УЛС
ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН
УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ**
000214700

2020.12.16 9011823274
/ Бүртгэсэн өн, сар, өдөр / / Хуулийн хэргийн бүтэц /

6643728
/ Регистрийн дугаар /

Мүүтгил Хязгаарлагдмал хариуцлагатай
компани
/ Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцаагүйн хэлбэр /

Дүрэм
/ Тусгай байгуулалт баримт бичиг /

Шийдвэр 01 2020.12.02
/ Шийдвэрийн нэр / / Дугаар / / Он, сар, өдөр /

22200 Сав, баглаа, босдог үйлдвэрлэл, худалдаа
22190 Резин болон хувицар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл
52240 Агуулах болон тээврийн туслах үйл ажиллагаа
/ Код / / Үйл ажиллагааны нэвтрэл /

Хугацаагүй 1 1,890,000.00
/ Хугацаа / / Үйлдвэрийн тоо / / Хөрөнгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр /

улаанбаатар, Баянгол, 20-р хороо, үйлдвэрийн баруун бүс, эрчим хүч гудамж 41/7 тоот, Утас1:
99128890, Утас2: Факс:
/ Хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг /

ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГАЗАР
/ Бүртгэсэн байгууллагын нэр /
УЛСЫН БҮРТГЭЭЛ
Л.БАРХАСБАДЬ
/ Гэрчилгээний үзэг /
Гэрчилгээ факс олгосон 2021 он 02 сар 10 өдөр

Хуулийн этгээдийн үүсгэн байгуулах баримт бичигт оруулсан нэмэлт өөрчлөлтийн бүртгэл

Д/д	Нэмэлт өөрчлөлтийн агуулга	Бүртгэсэн	
		Огноо	Ажилтан тэмдэг
1	Рамбадорь овогтой Хамжиржав-г Гүйцэтгэх захирал-р сонгогсон/төлмөлдөгч-ийг бүртгэв.	2020.02.15	
2	Дэлхэн хэрчилгээг олгов.	2021.02.10	
3	Энхбаяр овогтой Тодор-г Гүйцэтгэх захирал-р сонгогсон/төлмөлдөгч-ийг бүртгэв.	2020.02.17	

Энэхүү гэрээгтэй хэрэглэгчид зориулсан хуудас нь МОНГОН Улсын хуулийн дагуу үйлдвэрлэсэн АПУ Дайри
Хүнсний бүтээгдэхүүнийг төлөөлөх зорилготой бөгөөд хуульчилсан.

БАТЛАВ.
"АПУ ДЭЙРИ" ХХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

Г.БАЯРМАГНАЙ

2024 оны 10-р сарын 08 өдөр

БАТЛАВ. ХОТ
"НҮРИ" ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ

Х.ПХАГВАЖАВ

Улаанбаатар хот

АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭХ ГЭРЭЭ
№ **20240549**

Энэхүү Ажил гүйцэтгэх гэрээг /цаашид "Гэрээ" гэх/ Монгол Улсын Иргэний хуулийн 343-358 дугаар зүйл болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийг үндэслэн,

Нэг талаас, Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу үүсгэн байгуулагдсан 9011695053 улсын бүртгэлийн дугаартай, 6229654 регистрийн дугаартай "АПУ Дэйри" ХХК, /цаашид "Захиалагч тал" гэх/ түүнийг төлөөлж худалдан авалт хариуцсан менежер тушаалтай Б.Долгормаа,

Нөгөө талаас, Монгол улсын хууль тогтоомжийн дагуу үүсгэн байгуулагдсан 9011064069 улсын бүртгэлийн дугаартай, 2781085 регистрийн дугаартай НҮРИ ХХК, /цаашид "Гүйцэтгэгч тал" гэх/ түүнийг төлөөлж ойн инженер албан тушаалтай А.Номин нар дараах нөхцлөөр харилцан тохиролцож байгуулав.

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

- 1.1 Энэхүү гэрээний зорилго нь Захиалагч талын даалгаснаар Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүргийн 21 хороо Инчон Мөрөөдлийн төгөлд нийт 250 ширхэг шинэс модыг гэрээнд заасан хугацаанд чанарын өндөр түвшинд хийж гүйцэтгэн Захиалагчийн өмчлөлд шилжүүлэх ажлыг /цаашид "Гэрээт ажил" гэх/ Гүйцэтгэгч тал холбогдох стандартын дагуу чанарын болон мэргэжлийн өндөр түвшинд хийж гүйцэтгэхтэй холбогдон үүсэх харилцаа, түүнтэй холбоотой талуудын эрх, үүрэг, хариуцлагын асуудлыг зохицуулахад оршино.
- 1.2 Гүйцэтгэгч тал нь Захиалагч талын даалгасны дагуу гэрээт ажлыг өөрийн техник технологи, тоног төхөөрөмжийг ашиглан чанартай, эрхийн зөрчилгүй, биет байдлын доголдолгүй, хүний биед харшлахгүй материалаар нян, гадны биетээс хамгаалагдсан зэрэг шаардлага хангаж гүйцэтгэнэ.
- 1.3 Энэхүү гэрээний хавсралтууд нь гэрээний салшгүй хэсэг бөгөөд дараах бичиг баримтуудыг хавсаргав:
 - 3.1.1 Хавсралт 1: Компанийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар
 - 3.1.2 Хавсралт 2: Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээний хуулбар;
- 1.4 Байгаль орчин, хүний эрх, бизнесийн ёс зүйн талаар гүйцэтгэгчид тавигдах ерөнхий шаардлага:
 - 1.4.1 Гүйцэтгэгч тал нь гэрээт ажлыг гүйцэтгэхдээ байгаль орчинд үзүүлэх аливаа сөрөг нөлөөлөл үүсгэхгүйгээр үйл ажиллагаа явуулах ба байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс сэргийлэх, түүнийг багасгах арга хэмжээг тогтмол авч ажиллах;
 - 1.4.2 Гүйцэтгэгч тал нь байгаль орчин, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн чиглэлээр, өөрийн үйл ажиллагаанд хамаарах, Монгол Улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй бүхий л хууль тогтоомж, олон улсын гэрээ, үндэсний стандартыг дагаж мөрдөх, өөрийн ажилтанд мөрдүүлэх үүрэгтэй;
 - 1.4.3 Гэрээт ажлыг гүйцэтгэхдээ үйлдвэрлэлийн бүх шатанд хүнсний түүхий эд, эрүүл ахуй, үйлдвэрлэлийн зохистой дадал нэвтрүүлэн ажиллах;
 - 1.4.4 Хог хаягдлаа зориулалтын хогийн сав болон төвлөрсөн цэгт хаях эсхүл хог хаягдал цуглуулж тээвэрлэх эрх бүхий байгууллагад шилжүүлэх;
 - 1.4.5 Гүйцэтгэгч тал нь насанд хүрээгүй хүний оюун ухаан, биеийн хөгжил, амь нас, эрүүл мэндэд аюул учруулах, хүмүүжил, ёс суртахуунд сөргөөр нөлөөлөх, хууль тогтоомжоор хориглосон хөдөлмөр эрхлүүлэх, хүүхдийн хөдөлмөрийг мөлжлөгийн хэлбэрээр ашиглах, цалин хөлсийг шударга бусаар тооцож олгох, хүүхдийн нэрээр хууль бус үйл

Энэхүү гэрээс үүдэж бусад түүнд бусад, алиан арга, хэлбэрээр илэрүүлэхгээг хориглоно.
АПУ Дэйри ХХК бэлдгээрүүдэж:

Захиалагч тал:

Хуудас 11-с 1

Гүйцэтгэгч тал:

 МОНГОЛ УЛС ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ 000232775		
2007.01.03 <i>/ Бүртгэсэн он, сар, өдөр /</i>	9011084069 <i>/ Хуулийн хариуцагч дугаар /</i>	
	2781085 <i>/ Ревизорын дугаар /</i>	
Нүри	Хязгарладмал хариуцлагатай компани	
<i>/ Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцагчийн хаяг /</i>		
Дүрэм		
<i>/ Түсэг байдлуудыг баримт бичиг /</i>		
Шийдвэр <i>/ шийдвэрийн нэр /</i>	1 <i>/ дугаар /</i>	2003.06.25 <i>/ он, сар, өдөр /</i>
0141 0210 1079 0111 46100 01610 14300 01300	Мал аж ахуй Байгалийн ургамалын нөхөн сэргээлт, ойжуулалт Биологийн идэвхит нэмэлт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл Газрын хөдөлмөр нөхөн сэргээлт Төлбөр эсвэл гэрээний үндсэн дээр хийгдэх бөөний худалдаа Газар тариалан Фермерийн аж ахуй Цэцэрлэгжүүлэлт	
<i>/ Код /</i>		
08.07.22- 11.07.22 <i>/ хугацаа /</i>	1 <i>/ ажлуудын тоо /</i>	82,500.00 <i>/ төгрөгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр /</i>
Улаанбаатар, Баянзүрх, 2-р хороо, 1, 389 тоот, Утас1: 85038214, Утас2: , Факс: <i>/ хуулийн этгээдийн албан ёсны тал /</i>		
 ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГАЗАР <i>/ Бүртгэсэн байдлуудын нэр /</i> УЛСЫН БҮРТГЭГЧ БҮРЭГЛЭГ 570 Н.ЭНХЦЭЦЭГ Нарын үсэг Гэрчилгээ дахин олгосон 2021 он 09 сар 15 өдөр		

Нийслэлийн байгаль орчны газар

Нури ХХК

**БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ-НД ТУСГАГДСАНЫ ДАГУУ
ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛЛЫН ЧИГЛЭЛИЙН ХҮРЭЭНД ХИЙГДСЭН АЖЛЫН ТАЙЛАН**

Танилцсан:

НБОГ-ын дарга

Р.Энхтайван

Танилцсан:

НБОГ-ын Хүрээлэн буй орчин байгалийн нөөцийн хэлтсийн дарга

О.Тэмүүжин

Хянасан:

НБОГ-ын ХБОБНХ-ийн Газрын хэргийн хяналт, нөхөн сэргээлт хариуцсан
мэргэжилтэн:

С.Сүхцоож

Улаанбаатар хот

2024 он

Мод тарьхад оролцсон ААН байгууллагууд

1. Говь хувьцаат компани 1300ш нарс, хайлаас
2. Апу хувьцаат компани 800ш хайлаас
3. М Би Си Азиа Пасифик ХХК 500ш хайлаас
4. Апу Дэйри ХХК 250ш хайлаас
5. Витафит милк ХХК 403ш шинэс
6. Яармаг ХХК 600ш хайлаас
7. Элит тур ХХК 600ш хайлаас
8. Петростар ХХК 600ш хайлаас
9. Монгол тунжэн майнинг инвестмент групп ХХК 100
10. Хай Би Ойл ХК 360ш шинэс
11. Бласт ХХК 200ш-

Нийт 5713ш мод тарилаа.

Тайлан гаргасан Нури ХХК захирал Х.Лхагважав

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836
E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 24/09-26/1

Захиалагч: “Цагаан уулын оргил” ХХК
Дээж авсан цэг: “Ану дэйри” ХХК, ХУД 1-р хороо
Сорьц авсан огноо: 2024 оны 09 сар 19 өдөр
Шинжилгээ хийсэн огноо: 09 сарын 26
Харилцах утас:

1. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, ds/m	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солилцох сууриуд, мг- экв/100 г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Ca ⁺²	Mg ⁺²	P ₂ O ₅	K ₂ O
Дээж 1											
1	0-20	8.14	0.021	0.052	1.42	0.48	0.19	18	5	6.8	6

2. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮН

2. ХОРОСНИЙ МЕХАНИК ВҮНЭЭДЭХ ГҮН								
№	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Дээж 1								
1	0-20	27.3	51.2	10.3	3.9	2.1	5.2	11.2

3. ХӨРСНИЙ ЭРҮҮЛ АХУЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН. ИГР ХӨРСӨНД

№	Дээжний дугаар	Нянгийн тоо	Гэдэсний савханцрын титр (E.coli) MNS 3297:2019		Анаэробын (Cl.perfringens MNS 3297:2019	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг
1	Дээж 3	6.9*10 ⁵	0.01	2	≥0.1	1

1. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Дээж 2	0-20	50.8	35.4	0.0	65.7	23.2	26.9
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжэнд хамаарн

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД: (Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтүүд
MNS3310:1991, MNS ISO10390, хөрсний механик бүрэлдэхүүн MNS6824:2020, Эрүүл Ахуйн
Шинжилгээний Стандарт MNS 5367:2004, MNS6341:2012, Хүнд металлуудыг -хаан дарсанд атом
шингээлтийн спектрометртэй MNS ISO 11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН: Х.УУГАНЦЭЦЭГ, С.НЯМДАШ
ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ: Л.ОЛОНГО Ph.D, Дэд профессор

2024 ОНЫ 09 САРЫН 26 1

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohxtl@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№	: 2024/A-261
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас	: "Цагаан Уулын Оргил" ХХК
Сорьцын авсан хүний нэр, албан тушаал	: Д. Сүэд агаарын хэсэг
Сорьцын тоо, төрөл	: 1 агаар, 1 дуу чимээ
Сорьц авсан өгнөө	: 2024.10.02
Сорьцын тодорхойлолт	: Улаанбаатар хот ХУД 19-р хороо "Апу Дэйри" ХХК Барилга баригдаж байгаа талбай
Шинжилгээний аргын стандарт	: MNS 17-2-5-12-2021, MNS 17-2-5-11-2021 MNS 5002:2000, САЗ А07-2016
Шинжилсэн өгнөө	: 2024.10.07
Хуудасны тоо	: 1/1
Үр дүн :	

№	Сорьц авсан цаг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий	Азотын давхар исэл мг/м³	Нийт тоос /TSP/	Дуу чимээ ДБА
1	Талбайн голоос	Х/02	14:45	0.032	0.093	0.174	72
Агаарын чанарын техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4585:2016, Хүлцэх агууламж (20 минутын хэмжилт)				0.450	0.200	0.500	80

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн шинжээч:

Хянаж баталгаажуулсан:

Байгаль орчны шинжилгээний хэлтсийн дарга

З.Оюунтуяа

Б.Бархасрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцод хүчинтэй